

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 DECEMBER 17

95. szám

A Hir 95-ik száma:

A bécsi adó

Nagy György, Bánffy és Farkas-házy a kvóta-milliók ellen

Osztrák

hadüzenet

A Reichsrath visszautasítja Wekerle támadását. Leckét ad a nemzetiségi politikából

Wekerle és Rauch

Ma nagy tanácskozás volt a horvát válság ügyében. Rauch bemutatta formuláit

Barabás Béla a delegáció elnöke

Pénteken nyitják meg a közös-ügyes tanácskozást

Véres botrány a Reichsrathban

Egy rutén képviselő fadarabbal leütött egy keresztényszocialistát

Szabad a vásár

Öt kerület gazdtalan

Deficitben

az ország

Hetvenmillió hiány

ZÁGRÁB

veszedelme

Megromlottak a gázművek. Pánik városzerte

Kész a kiegyezés!

Ausztriában is megszavazták

A bécsi honvédelmi minisztérium leégett

Gyilkos az esküdtszékekben

Birónak sorsolták ki

Nyolc riport

Távirat. telefon

A kandur és a tigris

Bánffy Dezső báró ma beszélt a képviselőházban és mi sem természetesebb, minthogy a függetlenségi párt az ischli klauzula emlegetésével iparkodott kellemtelenkedni neki.

Nem tisztünk Bánffyt megvédelmezni, nincs is kedvünk hozzá, mert sem a multja, sem a mai hatvanhetes politikája nem szimpatikus előttünk, de az igazságot még a Bánffy szavai nyomán is vissza lehet ezúttal dörgölni a kormány és pártjainak orra alá. Mert amit Bánffy ma mondott, az igazság, amit pedig a függetlenségi csináltak ma az ischli klauzula emlegetésével, — változnak az idők! — az ha más nem, legalább is nagyfoku politikai hidegvér volt.

Lássuk csak, hogyan is áll a dolog ma, nem az ischli klauzulával, mert az ma is olyan ördög, mint tíz évvel ezelőtt volt, hanem — mert ez a kellemetlenül igaz igazság itt, — az ischli klauzula és függetlenségi párt között való vonatkozással. Valahogy ilyenformán:

Igaz, hogy Bánffy meg akarta csinálni az ischli klauzulát, igaz, hogy ez a klauzula eladta volna Magyarország gazdasági függetlenségét szöröstől-böröstől Ausztriának mindörökké, igaz, hogy ez a hazaárulás háttérán járó politikai bűn volt Bánffy Dezsőtől. De a fatális dolog az, hogy ma, amikor a volt miniszterelnök beszélt, beszédje során a függetlenségi pártból azért emlegették a klauzulát, hogy az inkonzekvenca, a következetlenség vádjával illették Bánffy bárót.

Nos, Bánffy bizony inkonzekvens volt ma, mint ahogy inkonzekvens már azóta folyton, hogy visszavonultságából kilépve, újra „tettekkel kezd tényezni.“ Valóban a Lloydék hatvanhetes politikájától még a Bánffy mai vérszegény és csökönyösen kiegyezésszerű politikájáig hosszú az út. Ischliből pedig még hosszabb és tekervényesebb út vezet odáig, hogy a klauzula hajdani tervezője ma a kvótaemeléssel ellen beszéljen. Ez bizony nagy következetlenség, igen nagy következetlenség — de a függetlenségi pártnak ezt kétféle okból nem szabad emlegetni.

Az egyik ok az, hogy a Bánffy következetlensége egy aulikus és a legsötétebb szabadelpárt szolgálataiba szegődött magyar politikus visszatérését, vagy legalább is jelentékeny közeledését jelenti a magyar nemzeti aspirációkhoz, a nemzet igaz álláspontjához. Már most: rosszból jóvá, vagy legalább is jobbá lenni inkonzekvensnek ez még az ébertónik szótára szerint sem lehet bűn, mert hiszen éppen annak az ellenkezője: megtérés. Apponyi sem volt valami nagyon konzekvens a politikai pályafutása

alatt, de amikor belépett a függetlenségi pártba, — a szemére hánytá-e ezt ott neki valaki?

A másik okkal még furábban állunk, valahogy olyan formán, mint ahogy akár ez a közmondás mondja: „akinek üvegből van a házateteje, az ne dobálódzzék kövel“, vagy pedig az a másik, amelyik így szól: „akinek vaj van a fején, az ne menjen a napra sétálgatni.“ Tisztelt függetlenségi párt, kinek van üvegből a házateteje és kinek olvadozott a feje bubján a kvótaemelésvaja?

Vajjon, ha a politika utjain, vagyis inkább utvesztőiben kilométerrel lehetne mérni a távolságot, nagyobb volna-e az ut az ischli klauzulától a kvótaemeléssel megtagadásáig, mint az egyszakaszos kiegyezés és a házszabályrevíziótól visszafelé Kossuth és a házszabályrevíziótól visszafelé Kossuth Lajos programjáig? És következetes-e ez az út? És meri-e a függetlenségi párt ebben az esetben is azt mondani, hogy a következetlenség megtérése? Bűn, — ez az egy szó rá a felelet.

Ha lehetne szomorú dolgokat a komikus oldalukról is nézni, bizony kedvünk volna arról nézni ezt a mai képviselőházi jelenetet. A hajdani bécsi kandur, amely régente engedelmesen dörgölődött az udvar lábához, most, hogy megvénült, a szürét is kitették, egyszerre a fogát kezdi mutogatni és hébe-hóba harapni is tud. Vele szemben áll a hajdani kuruc tigris, amely régente hatalmasakat tudott bődülni Bécs féle, de most hogy megvénült, lomha lett a teste, kihullott a foga, már csak egerészni tud — még a kvóta egerét is szépen apportirozza Bécsnek, — és megvékonyodott a hangja. És a vén tigris akarja most csufolni az öreg macskát. Hiszen az a macska igaz, hogy csak macska, de még legalább mindig a maga hátán hordja a bőrét, nem csináltak belőle lábtörő szőnyeget a bécsi Burg számára.

Inkonzekvens volt Bánffy és éppen ez teszi gyanussá politikai szereplését is. Ezt mindenki a szemébe mondhatja neki, csak — a függetlenségi párt nem. Mert annak a következetlensége nem a multé, hanem a jelené, szereplése pedig már többé nem gyanus.

Ha pedig következetességre áhítozik, vagy másban következetességet kíván a függetlenségi párt, akkor, ah akkor nézzen fel Wekerle Sándor fényes ábrázatára. Valóban: ő következetes volt mindig. Hatvanhetes a szabadelpárttal is, hatvanhetes a függetlenségiakkal is. Teljék egymásban teljes gyönyörűségük,

HARC A KVÓTA ELLEN

Csatasorban a disszidensek. Ma Nagy György és Farkasházy Zsigmond beszélt. Bánffy a királyban bizik

A király nem emeli a kvótát

A kvóta-javaslat szennyesével várni kellett egy kicsit. Előbb *Supilo*, a lázadók vezére teregetett ki a Ház előtt egy régi szennyest, egy mocskos, viharverte gyékényt, a melyen valamikor együtt árult *Polónyi Gézával*. Nehéz szerepre vállalkozott: be akarta bizonyítani, hogy ő nem hazaáruló és hogy Polónyi a rezolucióstípusúak való paktumban becsületes, nemzeti ügyet szolgált. Kossuth Ferencet is tanuul hívta, még sém ment a bizonyítás. Kivált mikor Polónyi is segítségül sietett és emelt homlokával „politikai reputációját” emlegette.

A kvóta-milliók ellen *Nagy György* mondott rendkívül temperamentumos, okos beszédet. A kormánypartí partokon szorongó üresfejűséget ma is meglepte az a készület, a melylyel ez az egyenes gondolkozású székely követ dolgozik. A számok tömegével mutatta ki, hogy a kvótát tulajdonképpen *öt és fél százalékkal emeli a kormány* és ez a példátlan lelkiismeretlenség *nyolc és* küzdeni kell és *Nagy György* be is jelentette a kisebbség elszánt harcát.

— Mi nem fogunk csüggedni, — mondta — mi harcolunk tovább és az igaz uton törünk előre!

Az ősz *Szapannos Istvánt* fölkelés-tette a harci szózat és az apostol átszellemlült hangján bátorította a fiatalokat:

— Előre, fiam, mindig csak előre!

Bánffy Dezső nagy beszéde mondott a javaslat ellen. Persze, hogy fejéhez vágdos-ták az ischli klauzulát. *Bánffyt* nem lepte még a dolog, úgy látszik, el volt készülve rá, hogy a kormánypart kiköszörül a régi fegyvert. Megpödrötte a hajuszát, hogy — ha lehet — végképp elintézte a régi, rossz emléket.

— Az ischli tervet a minisztertanácsban ellenezte a többség, tehát a terv *nem került a Ház elé*. Felelős vagyok minden beterjesztett javaslatért, de a *tervezetekért felelősséget nem vállalhatok*.

Bánffynak könnyű dolga volt. *Ezt* a kormányt még az ischli klauzulánál is nagyobb gazság terheli. És az arcátlanság is nagyobb most: a *Wekerle-kormány* ki mer állni a nemzet elé egy olyan javaslattal, a melyet a legkorruptabb szabadelvű kormány sem mert előterjeszteni soha.

Farkasházy Zsigmond engedélyt kért arra, hogy szólhasson:

— Odajutottunk, — ugymond, — hogy meg kell kérdeznünk, *szabad-e még egyáltalán beszélni ebben a Házban*.

Fájdalmas igazságokkal bizonyította be, milyen céltudatosan teszi tönkre a hatvanhetes közvélemény a függetlenségi pártot. A koalíciós politika minden büneért a függetlenségi párt viseli a felelősséget.

Sajnos, már ez sem árt neki. A párt, mint olyan, azon az uton van, hogy a nemzeti élet csak e megromlott, elerkölestelenedett párt pusztulása árán képes megtisztulni. Csak e párt elhantolása után lehet szó ismét becsületes függetlenségi — politikáról.

A képviselőház ülése

— 1907. december 16. —

Justh Gyula elnökelt a Ház mai ülésén.

Tíz órakor kezdődött az ülés. A jegyzőkönyv hitelesítése után *Bakonyi Samu* előadó az igazságszolgálati bizottság több jelentését terjesztette a Ház elé.

Supilo és Polónyi

A fiumei rezolúció titkaiból

Supilo Ferenc (személyes megtámadtatás kérdése címén; magyarul): A Ház szombati ülésén és egyébként más alkalommal, azzal vádolták meg közbeszólások alakjában, hogy ő Polónyival, illetve Polónyi vele trafikált. Erre nézve néhány adatot kell nyilvánosságra hoznia. Igaz, hogy

Polónyi járt Fiumében s tárgyalta vele a magyarok nagy nemzeti küzdelme idején, amikor a horvát nemzeti párt összes tagjai hátát fordították a magyaroknak s nyitott Bács pártjára állottak. Polónyi tíz nappal a fiumei rezolúció közzététele után jelent meg Fiumében. A magyar lapok lelkes örömmel üdvözölték a manifesztumot, de akkor a magyar koalíció sorában nem is láttuk azokat az embereket, akik azután a szolgálati nyelv kérdésében összevesztették a horvátokat, még a magyarokat. Polónyi Kossuth megbízásából járt Fiumében, ő ilyen minőségben fogadta s tárgyalta vele. De tárgyalta ő a koalíció más vezérével is, ezek között elsősorban magával *Kossuth Ferenc*cel. Mások is tárgyaltak akkoriban a horvátokkal, így *Esterházy János* gróf. A magyaroknak nincs joguk a tárgyalások miatt bárkit is szemrehányással illetni. Inkább azokat hibáztassák, akik politikájukkal a szövetségesekből ellenfeleket csináltak s a magyarokat összehozták egy osztrák agent provokátorral, *Frank Józseffel*.

Polónyi Géza: Személyes kérdésben szólal fel; „politikai reputációja” érdekében ő is elmondja a horvát kérdésben való szereplésének történetét. Egyszer és mindenkorra visszautasítja azokat a vádakot és gyanúsításokat, mintha ő hazaárulással célzattal tárgyalta volna a horvátokkal.

A kvóta

Napirenden van: a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Az első felszólaló, *Muacsevics Vassil*, aki horvátul beszél a törvényjavaslat ellen.

Nagy György a kvótaemelés ellen

Nagy György: A tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot, amely azt az arányt állapítja meg, amelyben a magyar szent korona országai az 1867: VII. t.-c.-ben közöseknek elismert állami ügyekhez hozzájárulnak, nem fogadom el. Hogy mérlegelhessek azt az áldozatot, amelyet a kvóta két százalékkal való felemelése jelent, mindenképp előtérbe kell hozni a két százalékkal való megállapítást. Az előadó mintegy ötmillió koronára becsüli, a miniszterelnök pedig 4,800,000 koronára teszi ezt az összeget. *Polónyi Géza* a kétszázalékos kvótát 5,810,000 koronára becsüli. Számításom ez adatok egyikével sem egyezik meg. *En Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter ur példaadását követve, az egész összeget vagyis a 367,600,000 koronát veszem irányadóul. Ennek két százaléka 7,352,000 korona. Ehhez járul még a rendkívül felszerelési hitelnek, azaz: 57,000,000 koronának két százaléka, amely 1,140,000 korona s így a kvótának két százaléka, a helyes számítás és a mostani állapot szerint: 8,492,000 korona. Ez azonban nem állandó összeg, mert az folyton emelkedni, nőni fog. A honvédelmi tárca költségvetésekor a pénzügyi bizottságban a miniszterelnök pártoló beszédet tartott a katonatisztek fizetésének javítása kérdésében s így — fájdalom — valószínű, hogy ennek a fizetésemelésnek réme is fenyeget minket. Ez osztrák számítás szerint kilenc millióba fog kerülni. Még itt sem állapodhatunk meg. Apponyi felszólalásában kijelentette, hogy a közös hadseregnek költségvetése a mi kvótánknak duzzasztását fogja eredményezni; az előadó szintén kimutatta, hogy az eddigi zárszámadások alapján is évi 500,000 korona emelkedés állapítható meg, aminek két százalékat ismét kötelesek leszünk hordozni az előttünk fekvő törvényjavaslat szerint. Már csak azért is, mert a kvóta ilyen összegszerűleg meg nem határozható, (vétkemérőnek nem lett volna szabad azt felhasználni és mert a gazdasági és a kereskedelmi életnek legegységesebb szabálya az, hogy egy vásárnál, egy alkunál maga ez az ár is ismertessék. Hangsúlyozom, hogy a kvóta felemelése a kiegyezésnek az ára. De, hogy ez az ár összegszerűleg mekkora, ezt meghatározni nem tudják, amint nem is tudhatják, mert olyan váratlan események is jöhetnek közbe, amelynek tizszeresére is felemelhetik ez a nemzet által hozott áldozatot. A kvóta megállapításának egyetlen természetes, törvényes, igazságos és helyes alapja csak a teljesítési képesség lehet. Ha ezt figyelembe vesszük és ennek alapján igye-

kezünk megállapítani, az adóbázis alapján, a teherviselési képességet, akkor arra az eredményre jutunk, hogy a minket terhelő arány 31.19 százalékos lehet, az Ausztriára való tekintettel legmértányosabb számítás mellett is, míg Ausztriát 68.81 százalék terheli. Vagyis összehasonlítva, összevéve a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatban előirányzott kvótával, 5.21 százalékos a különbség. Ez az 5.21 különbség Magyarországnak évi 22,079,380 korona igazságtalan, jogtalan terhelését jelenti. Hosszasan ismerteti a kvótafelemelés által az országra nehezülő terheket. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Bánffy támad

Bánffy Dezső báró: Igazat ad annak a fölfogásnak, hogy a kvótaemelésben mint legyőzötték, sarcot fizetünk. Azokhoz tartozik, akik itt a Házban kisebbségben vannak s talán többen vannak, mint a képviselők hiszik. Híve *Deák Ferenc* művének. Nyugodt meggyőződéssel áll a kiegyezési alapon s jogosnak tartja, hogy a közösek kötelességéhez hozzájáruljunk. Ám a fölemelt kvótát még se szavazza meg, mert arról azt mondják, hogy az a kiegyezés ára; ámde ő ezt a kiegyezést rosszabbnak tartja a létező állapotnál, rosszabbak még a *Bánffy-Badeni*féle megegyezésnél is. (Zaj. Derülttség.) Attól tart, hogy az eltérő értelmezésekben az osztrák miniszterelnöknek van igaza s hogy különösen a bankügyben a közösség még szorosabbra kapcsolatot. Attól tart, hogy a vám-tarifa annyira Ausztria érdekeit szolgálja, hogy 1917-ben mi magunk fogjuk kívánni a közösség föntartását, mert az önállóságra nemhogy meg erősödne, hanem még inkább meggyöngyülünk. Ideálja volt s maradt, hogy Magyarország nemzeti irányban s gazdasági alapon kiépíttessék. Mint öreg ember, nagy élvezettel látná az ország határán a vámsorompókat.

Kisért a múlt

Szatmári Mór: 1898-ban kellett volna azokat fölállítani.

Bánffy Dezső báró: Akkor ez a kérdés nem volt szönyegen.

Egy hang a baloldaltól: Akkor az ischli klauzula volt szönyegen.

Bánffy Dezső báró: Felelős azért, amit tett, de oly dolgokat, amelyek aktaszzerűen nem fekszenek itt, közbekialítással nem lehet elintézni.

Szatmári Mór: Igaz volt-e vagy nem? Ez a kérdés.

Bánffy Dezső báró: Nem volt igaz! Ischli-ben semmiféle törvényjavaslat nem jött létre. Egyes miniszterek, szakreferensek munkálataiért a kormány s annak elnöke nem felelős, csak ha azok törvényjavaslat formájában a Ház elé kerülnek. Azt az ischli tervet a minisztertanácsban a többség ellenezte s az soha a Ház elé nem került. Ő felelős a törvényjavaslatokért, amelyeket beterjesztett, a *Bánffy-Badeni*-kiegyezésért, de egyes miniszterek tervezeteiért éppen úgy nem felelős, mint a képviselő ur, aki bankigazgató, nem felelős a bankjában a referens megvalósításra nem került ötleteiért. Örvend, hogy ezeket végre itt elmondhatta s azt hiszi, nem sértett vele senkit. Magyarországot a meglévő alapon kell egységes nemzeti állammá kiépíteni, folytatja *Bánffy*. (Elentmondások.) Hiszen önök is az én állásponton vannak, csak az a különbség, hogy önök ezt nem ismerik be. A kvóta minden vonatkozásában kizsákmányol bennünket az osztrák kapzsiság; háboruban megfizetteti velünk a közösséget vérrrel, békében munkáskezdek elvonásával. A kormány s a többségnek, amely átmenetinek szereti magát nevezni, nincs joga hosszú időre lekötöni az ország érdekeit. Hiszi, mert bizik a király tárgyilagos igazságszeretetében, hogy a maga döntésével magasabb kvótát nem állapítana meg, s hinni akar a kormányban, hogy ily magasabb kvóta megállapításhoz nem járulna hozzá. A javaslatot nem fogadja el.

Éber Antal *Bánffynak* ama kijelentésével szemben, hogy ő nem járult hozzá az ischli klauzulához, hivatkozik *Tisza István* gróf akkori miniszterelnöknek 1904. július 7-én mondott beszédére, amely szerint *Tisza* hiteles adatok alapján megállapította, hogy az ischli klauzulát *Bánffy* terjesztette a minisztertanács elé.

Bánffy Dezső báró: Röviden reflektál *Éber* szavaira. Ujra hangoztatja, hogy ő csak azért felelős, amit a Ház elé terjesztett.

Bauer Antal horvátul beszélt a javaslat ellen.

Farkasházy a koalícióról

Farkasházy Zsigmond: Amidőn felszólal a kvóta felemeléséről szóló törvényjavaslat ellen, először is felteszi a kérdést: szabad-e ebben a Házban még beszélni. Ezt a furcsa kérdést azért teszi fel, mert a kiegyezés benyújtása óta olyan végtelen türelmetlenséggel találkozok minden elnévelmény, mindenkit hazafarútlással, a horvát obstrukció támogatásával vádolnak, olyannyira, hogy aki beszél, az hazafiatlanabbnak van feltüntetve, mint az, aki hallgat. Irásban, szóban és képbem találkoznak ezzel az alaptalan váddal.

Zlinszky István: Ez a közvélemény!

Farkasházy Zsigmond: Kimutatja, hogy nem egyezik a közvéleménnyel az igazi függetlenségi képviselőknek hazafiatlansággal való vádolása azért, mert itten a Házban fel mernek szólalni a kiegyezés ellen. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. Szégyenletes, bűnös tendenciát lát a legtöbb politikai eseményekben. Kérdezi: miért van az a furcsa állapot, hogy csak a függetlenségi párt védelmezi a kiegyezési javaslatokat és a párt szolgáltatja az előadókat, ez viseli a súlyos, bűnös cselekedetek minden odiumát a hatvanhetes alapon álló pártokkal szemben, amelyek mélyen hallgatnak a javaslatok tárgyalásánál. Hosszasan szól a kvótáról és a kvóta emeléséről. Nem fogadja el a javaslatot.

Babics-Gyalszky Ljuba, Vinkovics Bozsó horvátul beszéltek a törvényjavaslat ellen.

Az ülés három órákor ért véget.

Nincs karácsonyi szünet. A régi időkben sokszor két hétig tartott a tisztelt Ház karácsonyi szünete. Hja, akkor nem kellett kvótát emelni. Most kell, még pedig nagyon sürgősen. Napirenden van a kvótajavaslat és Wekerle nem nyugszik addig, míg a képviselőház nem végez ezzel a szégyenteljes javaslattal. Ezért nem lesz rendes karácsonyi szünet, mindössze két nap, karácsony első és második napján fog szünetelni a tanácskozás. A kvótajavaslat ellen egyébként nagy harc van készülődésben: ma Bánffy báró, Farkasházy, Nagy György szólta az árusítás ellen, de föl fognak szólalni a többi disszidensek is, a kikerülő hiába terjesztenek mindenféle hazug híreket a kormány lapjai. Ujabbán azt mesélték a kikerülőkről, hogy a kvótajavaslat elfogadása után visszamennek a függetlenségi pártba. Szemcsédett valótlanosság. Szappanos István, Urmánczy Nándor s a többi disszidens, akiket erre vonatkozólag a Nap munkatársa megkérdezett, kijelentették, hogy eszük ágában sincs visszatérni a kormánypárti klubba, a róluk terjesztett hír rosszindulatú és semmi alapja nincs.

Megjiresedik öt mandátum. Még a honatyaságtól is meg lehet csömörölni ebben a gyalázatos politikai zenebonában. Mert hát szép, dicső dolog képviselőnek lenni, de mostanság nem járnak éppen jó idők a nagyságos honatyaikra. Nagy a kormánypárt: sok a főka, kevés az eszük; jobb meghuzódni örszemnek valami csöndesebb, nyugalmasabb poszton. Lehet ez az oka annak, hogy egyszerre öt mandátum üreseedik meg, öt képviselő mond búcsút a Háznak. Ezek a következők: Baross Jusztin, a trencsényi kerület képviselője, akit alispánnak fognak megválasztani Trencsénmegyében; Gyuriss Emil, a csacai képviselő Trencsénmegye főügyésze lesz; Bene István Sepsiszentgyörgy követe szintén alispánnak készül Háromszékben. Mandátumaikról lemondanak még Déry Zoltán államtitkár és Györgypál Domokos képviselő is, akit Csikmegye mai tisztújításán vármegyei főügyészsévé választottak meg. Attól azonban nem kell félni, hogy ez az öt mandátum gazdátlanul marad.

Alispánból — főispán. A hivatalos lap holnap száma közli, hogy a király Déry Pált Tolna vármegye alispánját Békés vármegye főispánjává nevezte ki.

Választják a delegációt

Barabás lesz az elnök

Trónbeszéddel vezeti be a király pénteken a delegációk tanácskozásait. A függetlenségi labancok, kik évtizedeken keresztül tiltakoztak a trónbeszéd ellen, most szépen odasompolyognak a korona színe elé és meghallgatják a király legmagasabb óhajait. És a szerint fognak cselekedni, a mint a közös miniszterek parancsolják. A delegáció tagjait szerdán választják meg és jobbra a régi tagoknak jut ki a szerencse, hogy a közös szükségletek kielégítésére előirányzott milliókat megszavazhassák. Benyovszky Sándor gróf ezuttal nem kíván delegátus lenni, így helyébe más képviselőt választanak. Ugron Gábor Bécsben is ellenőrizni akarja a kormánypárti hadat, megkérte hát Wekerlét, vigye keresztül jelöltetését. Megteszik. A delegáció első ülésén Burján közös pénzügyminiszter három hónapi indennitást fog kérni. Semmi kétség: egyhangulag hozzájárulnak majd. Érdekes, hogy már az idei delegációk foglalkoznak a tisztí fizetések emelésével és úgy értesülünk, hogy a magasabb tisztí fizetéseket már 1908 január elsején folyósítják.

Összehívták a delegációkat

A hivatalos lap vasárnapi száma három királyi kéziratot közölt: mindhárom a delegációk összehívására vonatkozik. Az első a császári ház miniszterének, Aehrenthal bárónak szól, a második Wekerlének, a harmadik Beck bárónak. Ugy amint irtuk: a delegációk december huszadikán ülnek össze Bécsben. Wekerle már eleget tett a királyi parancsoknak. Intézkedett, hogy a delegáció tagjait megválaszassák. Justh Gyula elnök a képviselőház mai ülésén bejelentette, hogy a Ház szerdán választja meg a magyar delegáció tagjait. A delegáció dolgában ma Budapesten járt gróf Esterházy Pál, a külügyminisztérium osztályfőnöke és átadta Wekerle miniszterelnöknek Aehrenthal üzenetét. A delegáció képviselőtagjait holnap jelölik a koalíció pártjai; a főrendi ház is szerdán tart ülést e tárgyban.

A függetlenségi párt holnap délután hat órákor s az alkotmánypárt este nyolc órákor tart értekezletet, mindkettő ekkor ejti meg a jelölést a delegáció tagsági helyeire.

Harc a közösügyes elnökségért

A függetlenségének hazudott párt odáig sülyedt az elvtagadásban, hogy most már a közösügyes delegáció elnökségeért csatáznak a derék örszemek. Nem régen még versenyt szavaltak a kerületekben, hogy az átkos közösségért egy fillér áldozatot se hoznak és az ország ellen esküdött bünszövetségnek mondták a delegációt. Ma a közösügyes elnökségért futnak a „fontartott” negyvennyolcasok. Hoitsy Pálnak a delegáció elnökségére való jelölése nem találkozott a párt tetszésével, pedig Hoitsy ugyancsak buzgó szolgálatokat teljesített az egyszakaszos kiegyezés kieroszakolása körül. Most, hogy a párt hangulata ellene fordult, ő maga mondtott le a jelölésről. A Royal-klubban azt hangoztatják, hogy a delegáció élére olyan embert kell állítani, aki nagyobb érdemeket szerzett a párt körül. Ilyenek: Barabás Béla, Holló Lajos és Batthyány Tivadar. Tekintettel arra, hogy a pártnak ez a három alelnöke a legnehezebb tűzpróbát is kiállta hatvanhetes érzelmei behizonyítására, nagyon valószínű, hogy a mameluktabor közülök

fog választani és valószínűleg Barabás viszi el a pálmát, mert a tavalyi delegációnak ő volt az alelnöke és mint ilyen kitünően bevált.

Közösüggyi szállítók

A delegáció tagjaivá a következő képviselőket és főrendeket fogják jelölni.

Képviselők: Barabás Béla, Barcsics Erazmus, Batthyány Lajos gróf, Batthyány Tivadar gróf, Buzáth Ferenc, Drohobeczky Gyula, Eitner Zsiga, Gál Sándor, Hoitsy Pál, Holló Lajos, Issekutz Győző, Kmety Károly, Lovász Márton, Majláth Géza gróf, Melezer Vilmos, Molnár János, Nagy Emil, Nagy Ferenc, Okolicsányi László, Sággy Gyula, Semsey László gróf, Szabó István, Széll Kálmán, Szemere Miklós, Szentiványi Árpád, Szivák Imre, Ugron Gábor, Teleki Arvéd gróf, Thaly László, Thoroczkay Miklós gróf, Tuskán Gergely, Zboray Miklós, Zichy János gróf, Zichy Miklós gróf, Bernáth Béla, Chernel Gyula, Grahovác Mirkó, Hellebronth Géza, Póttagok: Lázár Pál, Révay Simon, Samassa János, Steiner Ferenc, Teleki Pál gróf.

Főrendek: Bohus Zsigmond báró, Bogdanovics Lucian, Chorin Ferenc, Cziráky Antal gróf, Csáky Károly gróf, Csáky Viktor gróf, Edelsheim-Gyulay Lipót báró, Esterházy Miklós herceg, Harkányi Frigyes báró, Hornig Károly báró, Laszkary Gyula, Nikolics Vladimir, Pallavicini Ede örgróf, Rudnyánszky József báró, Széchenyi Sándor gróf, Széchenyi Emil gróf, Wenkheim István gróf, Zichy Ágost gróf, Zichy Tivadar gróf. Póttagok: Esterházy Mór gróf, Vécsey Miklós báró, Kornfeld Zsigmond, Ferenc József, Tomisics Gyula.

Elő a milliókkal!

Negyven év óta állandó gyanakvással és szorongó érzéssel várja Magyarország a közösügyes miniszterek előterjesztéseit, amelyek rendszerint több milliós követelések formájában kerülnek a delegáció elé. A közös hadsereg molochja az idén is táplálékot kíván, még több vért, még több pénzt. A flotta fejlesztésére újabb milliók kellenek és Magyarország most már a két százalékkal magasabb kvóta alapján járul hozzá a németül vezényelt osztrák armádia költségeihez. A katonatisztek fizetésemelése, amely kilencmillió koronát von el Magyarország és Ausztria munkás polgárságától, a mostani delegáción aktuálissá válik. Schönaich hadügyminiszter a tárcáját köti a gázsi fölemeléséhez. Bár a kilencmilliósi fizetés-többlet nem szerepel a jövő évi közös költségvetésben, de a hadügyminiszter utólagos követelés formájában kérni fogja az összeg megszavazását. A hadsereg körében nagyon meg vannak elégedve a függetlenségi párttal, amelynek néhány tagja a pénzügyi bizottság pénteki ülésén kijelentette, hogy az ország szimpatizál a hadsereggel és helyesli a gázsijavítást. Így beszélnek Bécsben a függetlenségi pártból, amely két év előtt még a rebellis kutya magyar volt, most pedig tálcán viszi a milliókat a svaregelb armádiának és a magyar fuakat kinzó, kardafférokban utazó katonatiszteknek.

Jekelfalussy marad. Félhivatalosan megcáfolták ma a *Fremdenblatt*-nak azt a híreit, hogy Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter megválk állásától. A képviselőház folyosóján a honvédelmi miniszter maga is nyilatkozott:

— Nem új dolog ez — mondta. Már a multkor akart irni az én állítólagos lemondásomról egy bécsi lap, de akkor előbb megkérdeztek engem s így abba maradt az ügy. Egészségem jó, semmi okom a visszavonulásra. Marad.

Jekelfalussy tehát nem adja át a helyét Hoffmann Hugónak. Bizonyára részben kíván magának a létszámemelés dicsőségéből.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszorulásban szenvedőknek.

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kapható mindenütt, kis és nagy üvegekben.

Vér a Reichsrathban

Baczinski rutén képviselő fadarabral leütötte Benkovits keresztényszocialistát. Zúrzavar, dulakodás. A rutének megkövették a Házat. Megszavazták a Kiegyezést. Tiltakozás Wekerle miatt

Osztrák hadjárat ellenünk

Az osztrák képviselőház parkettjére ma délután egy törvényhozó vére hullott. Aki a vért kiontotta, ugyancsak képviselő: dr. *Baczinski*, rutén. A lemergi egyetemen történt botrányok miatt szomjaztak boszut a rutének, a kiknek sürgős indítványait nem akarták az ülés elején meghallgatni. E miatt feneketlen botrány támadt, sipoltak, doboltak a rutének és Baczinski a padfödél egyik darabját *Weisskirchner* elnök felé hajította. A nehéz fa *Benkovics* keresztény-szocialista fejére zuhant, a melyet nyomban előntött a vér. Rémes pillanatok következtek ezután. Az ülésterem verekedők porondjává alakult át, ökölrel mentek egymásnak a képviselők, néhányan rongyokká vedlett a ruhája. Végül a rutének ünnepélyesen bocsánatot kértek a Háztól s ezzel a véres incidens véget ért. A parlamentek történetében példátlan botrányt megelőzte *Weisskirchner* elnöknek tiltakozó kijelentése a miatt, hogy *Wekerle* visszautasította a Reichsrathnak a magyar külügyekbe való betolakodást. *Weisskirchner*, mint *Lueger* hü tanítványa, impertinens módon tiltakozott *Wekerle* energikus és föltétlen jogos támadása ellen.

A magyarok ellen Wekerle és a Reichsrath

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, december 16.

A ma délutáni ülésen olyan botrányos jelenetek zajlottak le, aminőkre még a Reichsrathban is alig volt példa. A mozgalmas ülés délután három órakor kezdődött. Napirend előtt báró *Beck* miniszterelnök bemutatja a delegációk egybehívásáról szóló legfelsőbb kéziratot, aztán az elnök felolvastatta *Romanczuk* képviselő sürgős indítványát, amely a lemergi egyetemen a múlt szombaton történt események következtében sürgősen követeli a rutén külön egyetem föllállítását s addig is a rutén nyelv jogának elismerését a lemergi egyetemen. A sürgős indítvány fölolvastatását a rutének zajos helyesléssel és tapsal kísérték, aztán nagy lármát csaptak. Hasztalan csöngetett az elnök, a zaj csak nem csillapodott s mikor az elnök csöndre intette a ruténeket, *Strauch* átkiáltotta hozzá:

— Hogy lehessünk nyugodtak, amikor gyermekeinket a magunk szülőföldjén agyonverik!

A láрма percekig tartott. Mikor aztán valamennyire csönd lett, *Weisskirchner* elnök ezt a nyilatkozatot tette:

— A lapok közlései szerint december 14-én a magyar miniszterelnök az osztrák képviselőházzal olyan szavakat használt, a melyek e helyről nem maradhatnak visszautasítás nélkül. (Élénk tetszés és taps.) Az osztrák képviselőház kötelessége, tartózkodni a magyar belügyekbe való mindennemű beavatkozástól, viszont joggal követelhetünk Ausztria irányában hasonló eljárást magyar részről. ((Hosszszantartó, élénk helyeslés.) Ami *Wekerle* miniszterelnök bíráló megjegyzéseit illeti (Halljuk! Halljuk!), utalok azokra a szavakra, a melyeket a magyar képviselőház alelnöke mondott: „Az elnök eljárása nem kritikálható, annál kevésbé egy idegen parlament elnökének magatartása“. Ez is mutatja, mennyire jogosulatlan volt *We-*

kerle miniszterelnök kritikája. A leghatározottabban tiltakozunk az osztrák parlament illeten bírálata ellen, abból az elvből indulva ki, hogy a parlamentek jogainak kölcsönös elismerése a jó egyetértés biztos záloga. (Élénk tetszés és taps.)

E nyilatkozat után jelentette az elnök, hogy miután a beérkezett iratok között több olyan sürgős indítvány és interpelláció van, amelyeknek obstrukciós célzata nyilvánvaló, azoknak fölolvastatását az ülés végére halasztja.

Kitör a botrány Leütnek egy Képviselőt

Ebből feneketlen kavardás támadt a rutének padjain, mert a kérdéses indítványok és interpellációk az ő pártjukból kerültek ki. A rutének abban bizakodtak, hogy az ülés elején olvasásuk föl a beérkezett irományokat s így módjuk lesz a lemergi egyetemi zavargásokért és a rutén diákok elpáholásáért boszut állani. Számításukban csalódva, éktelen dübe estek, a padokat verdesték, de az elnök ezzel nem törődött s a legnagyobb lármában enunciálta, hogy folytatják a vitát a kiegyezés felett és *Fink* képviselőn a sor.

Sip, fütty, padverdesés

Alig állott föl a keresztény-szocialisták szónoka, a rutének zsebükből nagy sipokat vettek elő és irgalmatlanul füttyültek. A legnagyobb sipja *Vrilovskinak* volt és fujta is, ahogy csak kitélt tőle. Dr. *Fink* nem is hederített a rutének tombolására és beszélni kezdett. Ekkor a rutének szájukban a sippal, kihuzogatták a padok fiókjait s azokkal verdesték a padot. Olyan nagy lett a láрма az ülésteremben, hogy a saját szavát sem hallotta senki. A keresztény-szocialisták és a tengyelek körülállották a szónokot és minden mondata után zajosan tapsoltak. Ez még jobban kibozta sodrúkból a ruténeket. A legnagyobb lármában az elnöki iroda egy hivatalnokoda ment a rutén klub elnökéhez, *Romanczukhoz* és *Wassilko* alelnökhöz s kérte őket, hogy menjenek föl az elnökhöz az emelvényre.

Röpül a nehéz fa...

A láрма egy pillanatra sem szűnt meg. Ekkor egy olyan brutális jelenet történt, a melyhez fogható még az osztrák Reichsrathban sem volt soha. *Baczinski* rutén képviselő felugrott, kirántotta padjából a fiókot s addig döngötte vele a padot, míg a födele kettéhasadt. Akkor aztán a jókora fadarabot felkapta és nagy erővel az elnök felé hajította. Közben a zaj még iszonyubb lett s a keresztény-szocialisták oldalán nagy izgatottság támadt. A fadarab az ülésterem közepén álló képviselő fejé fölött röpült el, *Koroschec Antal doktor képviselőt a tarkóján érte, aztán Benkovics képviselő fejére zuhant. Benkovics szó nélkül elájult és össze-rogyott. Fejét elborította a vér. Több képviselő hozzárohant, köztük *Jaeger* is, aki orvos, aztán kivitték a sebesültet az ülésteremből az öltözőszobába. Lefektették egy kevertre s az orvos hosszabb idő múlva eszméletre keltette.*

A vérengzés után Dulakodnak...

A keresztény-szocialisták vad dühvel támadtak a rutének ellen. *Fink* közben befejezte beszédét. Az egész Házban irtózatossá lett a zúrzavar, a keresztény-szocialisták ökölrel fenyegették *Baczinski*it, aki az ajtóig hátrált az utolsó padok mögött. *Steiner*, *Meyer*, *Kuhn* és *Bielohlanek* több padot átugorva, a rutének közé rohantak, hogy meg-

torolják elvtársuk megbántását. A keresztény-szocialisták és a rutének között dulakodás támadt, mert az utóbbiak testükkal védtek *Baczinski*it, aki sápadtan állott a kijárat mellett. A birkózásban *Meyernek* lezakították a nyaklendőjét, *Kuhn*nak a kabátja ujjá rongyokban lógott le. A keresztény-szocialisták tombolva kiáltották:

— A gazembert ki kell szolgáltatni az ügyességnek!

Ebben a borzasztó lármában föllállt az elnök, felfüggesztette az ülést és elhagyta a termet.

Kérjen bocsánatot!

Szünet alatt a dulakodás tovább tartott. A keresztény-szocialisták mindenáron *Baczinski*hez akartak férközni, hogy megragadják.

— Mutassátok meg, melyik volt a gazember? — kiáltották a keresztény-szocialisták, mert nem voltak azzal tisztában, hogy ki sebesítette meg a társukat.

Pogatschnik képviselő közben odament *Baczinski*hez és fölszólitotta, hogy kérjen bocsánatot *Benkovics*tól. *Baczinski* kisietett a tereméből, még mielőtt észrevették. Az öltözőszobában aztán odalépett a kereveten fekvő sebesült képviselőhöz, akit időközben eszméletre keltett az orvos, bocsánatot kért tőle, azt mondta, hogy nem akarta megbántani, izgatottságában törte össze az asztaliókot és az elnök felé hajította.

A bűnjel az elnöknél

A teremben ezalatt a kavardás még mindig tartott. *Wassilko* egy padra állott s beszédet akart intézni a dulakodókhoz, de nem hallgattak rá. *Romanczuk* is próbálta esendesíteni a kedélyeket, a keresztény szocialisták azonban tulkiabáltak:

— Pfu! Szégyeljétek magatokat!

Egy képviselő fölvette azt a fadarabot, a mely fején találta *Benkovics*ot s fölvitte az elnöki emelvényre.

Megbotránkozik a Ház

Fél óra múltán bejött a terembe báró *Beck* miniszterelnök *Korytowski*, *Peschka*, *Ebenhoch* és *Marchet* miniszterekkel, mindjárt azután az elnök is és megnyitotta az ülést. *Weisskirchner* elnök nagy csöndben így szólt:

— Tisztelt ház! A felfüggesztett ülést újból megnyitva, mely megbotránkozásomat fejezem ki azon, hogy ilyen jelenet az általános, titkos, egyenlő választói jog parlamentjében előfordulhat. (Nagy tetszés és taps.) *Romanczuk* képviselő előttem őszinte sajnálkozásait fejezte ki *Baczinski* képviselő kvalifikálatlan viselkedésén s azt tudomására hozom a tisztelt Háznak. Az ülés végén meg fogom adni a szót *Romanczuk* képviselő urnak, most pedig nyugodtan és méltóságteljesen folytassuk az ülést.

Az elnök szavait általános helyesléssel és tetszéssel fogadták a Ház minden oldalán.

Megjelenik a sebesült

Fink szólalt föl. Alig fogott beszédébe, megjelent a teremben bekötött fejű a megsebesült *Benkovics*. *Romanczuk* hozzátett, ő is bocsánatot kért tőle, kezét szorította vele és példáját egymásután követték a rutén képviselők. Attól fogva az ülés nyugodtan folyt tovább.

A merénylő lemond

Parlament körökben beszélnek, hogy *Baczinski* rutén képviselő azzal fog vezekelni mai viselkedéséért, hogy leleszi masidátumát.

Megszavazták a Kiegyezést

Fink után megválasztották a kiegyezési vita vezérszónokait *Nemetz* szociáldemokrata helyénvalónak találja, hogy az elnök *Wekerle* „hallatlan támadása“ ellen tiltakozott. Brutálisan nekiment Magyarországnak és így végezte beszédét:

— Kikérjük magunknak azt a módot, ahogyan *Wekerle* a munkásság képviselőiről szolt:

Pergelt előadó zárószavában visszautasította a horvátoknak a kiegyezés ellen emelt ki-

fogásait. Megvédi a magyar marhatenyésztést, amelyet nem nélkülözhet Ausztria. Schillinger javaslatára az a válasza, hogy a magyar nemzetiségi kérdés nem a Reichsrathba való. Ezután nagy többséggel elfogadták a kiegyezést a részletekkel együtt.

Riadó Magyarország ellen Elégtételt!

Szenzációs csattanóval végződött a Reichsrath mai emlékezetes ülése. A határozati javaslatok közül ugyanis elfogadta a Ház Schillinger képviselő javaslatát, amely így hangzik:

Tekintettel a magyarországi nem magyar nemzetiségek legutóbbi üldöztetésére, a Ház felszólítja a kormányt, hogy az osztrák kormány a rendelkezésére álló eszközökkel *figyelmeztesse a magyar kormányt*, mint a kiegyezést megkötött másik szerződő felet arra, hogy az összes nemzetiségek gyümölcsöző együttműködése, valamint az *összmonarkia megerősítése* okvetlen megkívánják, hogy az 1868. évi szeptember 6-iki magyar nemzetiségi törvény a teljes szabadság, igazság és humanitás szellemében *keresztülvilessék*.

A Reichsrathnak ez a határozata valóságos hadizenet Magyarország ellen. Eltekintve attól, hogy a mi legfelsőbb dolgunkba való szemérmetlen beavatkozást ez a határozat újabb és még vakmerőbb támadással tetézi, — az osztrákok illojálisan túltették magukat a nemzetközi jog és a parlamentközi illendőség minden elemi szabályán. Mondanunk se kell, hogy ez a pimaszság a legpéldásabb megtorlást követeli.

A néppárt kikapott. A nyitrai megyei néppárti képviselők és az ottani alkotmánypárt közt kitört harc ma békével végződött. A néppártiak *Markhot* Gyula főispán menesztését követelték, azonfelül a megyei tisztikar választása körül jogosulatlan követeléseket támasztottak s ezért a választás elhalasztását kérték *Andrássy Gyula* belügyminisztertől. *Hadik János* gróf belügyi államtitkár ma ebben a dologban tanácskozást tartott a nyitrai megyei néppárti képviselőkkel és sikerült békét teremtenie a viszálykodó pártok között. *Markhot* főispán ezek szerint *megmarad* állásában s a tisztújítás napját sem halasztják el. A néppárt tehát teljes vereséget szenvedett.

Sajtó és parlament. A képviselőház kérvényi bizottsága december 18-án a delegáció termében ülést tart, a melyen a parlamenti hirlapudósítók ismeretes kérvényét fogja tárgyalni. A Ház hirdetőtábláján ma fölhívást függesztett ki az elnökség, a mely arra kéri a bizottság tagjait, hogy az ülésen határozatképes számban okvetlenül jelenjenek meg, mert az ülést házhatározat értelmében *nem lehet elhalasztani*.

Darányi diszpolgár. A marosvásárhelyiek küldöttsége járt ma *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszternél ifjú *Ugron Gábor* főispán és *Bernády György* polgármester vezetésével. Marosvásárhely diszpolgári oklevelét hozták a miniszternek, aki hosszabb beszélgetésben köszönte meg a megtiszteltetést és hangoztatta, hogy a Székelyföld felségítésére irányuló akciót nagyobb arányokban fogja folytatni.

A közös bank. Az Osztrák-Magyar Bank *Bilinski* bankkormányzó elnöklésével december 30-án rendkívüli közgyűlést tart Bécsben. Erre a rendkívüli közgyűlésre azért van szükség, mert tudvalevőleg ez év december 31-én jár le az a terminus, a meddig a bank szabadsalmának újabb meghosszabbítását kérheti a két kormánytól. Az Osztrák-Magyar Bank, a mely mint valami retentő lidércnyomás nehezedik erre az országra, természetesen továbbra is elősködni akar rajtunk. Most itt van az alkalom, hogy a borzasztó terhet lerázhassuk magunkról és megteremtjük az önálló magyar bankot. De, amint azt már *Wekerle* től is tudjuk, a nemzeti bankból nem lesz semmi.

RAUCH mentő formulái

Horvátország jövővé bánja tanácskozott a miniszterelnökkel.
Előterjesztette terveit

Obstrukció a végletekig

Nem változott a horvát helyzet. Minden a régieben, mert a zágrábi tartománygyűlés feloszlata nem érinti a horvát-szerb koalíció ama tagjait, akik a dunaparti arénát horvát szóradattal lepik el. Supiló bandája kérésselmentlenül obstruál és obstruál egész addig, míg az új tartománygyűlés felküldi Budapestre delegátusait. A kormány minden gondja most az, hogy az unionista-párt többségét az új választáson biztosítsa. Ez ügyben tanácskozott ma *Wekerle Rauch Pál* báróval.

Rauch báró formulái

Wekerle kormányelnök még mindég tanácskozik a horvát vezetőpolitikussal. Ma *Rauch Pál* báró volt soron s a vele való konferálás már azért is fontosnak látszik, mert *Rauch* bárót bán-jelöltként emlegetik. *Wekerle* hívására ma délután megjelent a miniszterelnöki palotában, hogy megismertesse a kormányelnököt formuláival, melyekkel a horvát válságot véli megoldhatni.

Az első formula abban öszpontosul, hogy a kormány *egyöntetű szolgálati pragmatikát* alkosson és ebben a nyelvkérdés ne jusson kifejezésre. A nyelvkérdés rendelei uton szabályoztassék.

A második formula az, hogy a vitás kérdést utalják a regnikoláris bizottság elé. A tárgyalások során tegyen a kormány kijelentést, hogy respektálja a horvát kiegyezési törvény 57-ik szakaszát, mely úgy intézkedik, hogy minden horvát intézménynél a hivatalos nyelv a horvát, a vasutaknál azonban a magyar nyelv használatát rendeltetleg fogja érvényesíteni. Törvényben nem lesz szó arról, hogy a magyar nyelv használata kötelező.

Ezek *Rauch* mentőformulái, melyeket a kormánynak kötelessége a legerélyesebben vizsautasítani. Meghajolni a horvátok szemérmetlen követeléseit előtt nem szabad.

Félnek az erős kéztől

Justh Gyula a Ház mai ülése előtt hosszabb ideig beszélgetett *Lorkovics Iván* horvát képviselővel. A horvátok obstrukciójáról folyt köztük a szó és *Justh Gyula* a többiek közt azt is megkérdezte a drávántuli testvértől, hogy *meddig fognak még obstruálni* és hogy a kvótajavaslatot csakugyan megobstruálják-e? *Lorkovics* biztosította az elnököt arról, hogy ők, bár jól tudják, hogy a kvóta megobstruálása már nem olyan kellemtelen a kormánynak, mint a milyen a kiegyezésé volt, — *mégis obstruálni fognak*. *Justh* az iránt is érdeklődött még, hogy minő álláspontot foglalna el a horvát koalíció *Rauch Pál* bárónak banná való kinevezésével szemben? *Lorkovics* erre azt felelte, hogy ez a kinevezés akár a tartománygyűlési választások előtt, akár azok után történik is meg, ők *nem hagynak fel a harccal*, mert ugyis tudják, hogy *Rauch* bánsága az erős kéz politikáját jelentené Horvátországban.

Jön a bán

Rakodczay Sándor horvát bán holnap reggel Budapestre érkezik, hogy az új osztályfőnökök kinevezése dolgában előterjesztéseket tegyen a kormánynak. Hir szerint a három osztályfőnököt a magasabbrangu államhivatalnokok közül fogják kinevezni. Zágrábban arról is beszélnek, hogy *Dedovich* és *Egersdorfer* volt nemzeti párti képviselők, akiknek *Josipovich Géza* horvát miniszternél tett látogatása sok kombinációra ad alkalmat — belépnek a horvát kormányba. Ez azonban alig hihető. *Sumanovic* volt bánhelyettes, akit *Rakodczay* bánhelyettesnek szeretett volna meg-

nyerni, a mostani elmérgesedett viszonyok között szintén nem vállal politikai missziót.

Csak információ

Az öreg *Budapesti Tudósító* cáfól: ezuttal *Rauch* báró bánságát. Kijelentik a kormány részéről, hogy a miniszterelnöknek *Rauch Pállal* folytatott beszélgetése csak informatív jellegű volt. A horvát báni méltóságban személyváltozás nem várható. Az obstruáló horvátok szerint a kormány az unionista-párt érdekében tanácskozik mostanában egyes horvát politikussal. Az esetben — mondják — ha *Rauch* vezetné az új választásokat, a nemzeti párt egy része hozzácsatlakozik, másik része megmarad a szabadkéz politikája mellett.

Hetvenmillió deficit

Kormánypárti aggodalmak

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután *Székely Kálmán* elnöke mellett a pénzügyminiszterium költségvetését tárgyalta. *Issekutz Győző* a legnagyobb aggodalommal mutatott rá az ország szomorú pénzügyi helyzetére. *Hetvenmillió a deficit*, ez a lelkiismeretlen gazdálkodás kiáltó bizonyítéka. *Wekerle* nem sikerült elosztatni *Issekutz* aggodalmait, amelyekben a bizottság tagjai csaknem kivétel nélkül osztoztak.

Hoitsy Pál előadó ismertette a budget változásait. *Holló Lajos* kifogásolta, hogy a magyar kormány éveken keresztül csak egy helyen kereste a hitelt. A legutóbbi pénzügyi krízis alatt nagy kárát láttuk ennek. A másik kifogása, hogy az állam a pénztári készletet csak néhány fővárosi intézetben helyezte el. Az adóreformot üdvözli, de utal arra, hogy az adó megállapításánál, különösen a nagybirtok részéről sok a kijátszás és a visszaélés. Itt raziát kell tartani. Az egyenlő köztelhervelés érdekében sürgeti a városok felségítését.

Rátkay László rámutat arra, hogy ha komolyan akarunk foglalkozni az önálló gazdasági berendezkedéssel, akkor szakképes generációt kell nevelni. *Issekutz Győző* a legteljesebb aggodalmát fejezi ki a költségvetésével szemben, amelyből a kiadások hetven millióval szárnyalják túl a bevételeket. Aggódni kell — ugymond — különösen akkor, ha meggondoljuk, hogy a tisztviselők és katonatisztek fizetésrendezése, valamint a katonai kérdések megoldása még hátra van. (!) A költségvetést elfogadja, de csak abban a reményben, hogy a kormány gondoskodni fog az államháztartás egyensúlyáról. *Székely Kálmán* adót kíván a kártyára és a gyárilag előállított szeszesitalokra. *Buzáth Ferenc* is a meglevő jövedelmi források fokozását sürgeti. Rámutat a legutóbbi előfordult adópénztári sikkasztásra. Ezután *Székely Kálmán* szólott. Ő a szeszadó rendezésétől vár jelentékeny jövedelmet. A fogyasztási adók többi részét nem bántaná.

Wekerle Sándor, mint pénzügyminiszter, a sóhiány és a vagonhiány okait magyarázza. Szerinte mindkettő szűnőfélben van. A közteherviselést az adóreformmal akarja csökkenteni. A boradót leszállítja, ellenben a cukoradó csökkentését nem ajánlhatja. A petroleum-adóra nem is gondol, ellenben a szeszadó módosításával foglalkozik.

A bizottság ezután a költségvetést általánosságban és részleteiben elfogadta.

NYILTTÉR

8 rovat alatt közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ŐS-BÜDAVÁRA

feloszlata alkalmából már csak rövid ideig a következő tárgyak kerülnek eladásra: 100 darab villamos ivilámpa, továbbá egy Peugeot gyártmányú automobil, 1 drb villammotor, váltakozó áram gyári szám 3410. Ganz és Társa gyár 6 polus, 820 fordulát száma, 100 váltós, 20 lóerős, 1 drb gázmotor dupla cilinderral, 30 lóerős, gyári szám 206, Ganz és Társa gyár 1894-ben gyártották. Egy drb vizkazán 10 légkör nyomású biztonsági szeleppel, fesszémővel és vizállású üveggel felszerelve, kazánnak átmérője 80 centiméter, hossza két méter. Két darab Emke-féle forgószivattyú. Lorenc Viktor-féle gyártmányú, szívó magassága kilenc méter, nyomó magassága 50 méter. Egy drb transzmisszió 4 csapágygyal, 6 drb. szijkoronggal, jőkarban levő szijakkal stb. minden a legjobb állapotban olcsón eladó. Értekezni lehet reggel 8 órától délután 5 óráig Ős-Budavára területén a tulajdonossal.

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkópiát, tüdőveszesurát, kitűnő eredménnyel gyógyíthatnak új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok rendelő-intézete—inhalatorium

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82.
Rendelés 11-12. 2-4-ig.

Tauszky Miksafia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban).
Magas előlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek.
Legnagyobb butorszállítási, költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja ugy helyben és vidékre, valamint a közeli nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgálatát.

Lángban egy minisztérium

Tizezer akta elégett

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Bécs, december 16.

Óriási tüzvész pusztított ma Bécs közepén, legforgalmasabb helyén: az osztrák honvédelmi minisztérium palotája gyuladt ki s negyedrésze el is pusztult a hat óra hosszat tartó tűzben.

Ma délután öt órakor a Landesverteidigungs-Ministerium I., Bamberger-Strasse 5. sz. alatt levő épületéből hatalmas lángnyelv csapott ki és a ködös téli nap alkonyatán bevilágította az egész kerületet. A minisztérium negyedik emelete gyuladt ki és a reggel óta tartó szélviharban néhány perc alatt lángban állott az egész bérház. Az Aktaesomó-depotba kapott a tűz és mire a tüzoltók megérkeztek és kezdetét vette a mentés nehéz munkája, már menthetetlenül odaégték a fontos okiratok és aktaesomók. A tűz színhelyén öt órára megjelent lovag Georgi Landwährminiszter, aki esti kilenc óráig ott maradt s tizenegyszer ismét visszatért. A Burgból félóránként jelentést kértek a tüzről s ő felségét épp úgy érdekelte a szenzáció, mint Bécs egész lakosságát, amely roppant tömegben gyűlt össze. Megjelentek az összes miniszterek is.

Nagy veszedelem fenyegette a közeli Kunsthistorisches Museum palotáját s a tüzoltók órákon át azzal voltak elfoglalva, hogy a környékbeli épületeket megóvják, ami a hatalmas szélben iszonyu munkát adott. Tizenegy óra mult, amikor Eduard Müller, a bécsiek Szczerbovszkyja, jelentette Georgi honvédelmi miniszternek:

— A tüzet lokalizáltuk. Elpusztult a negyedik és a harmadik emelet. Odaveszett körülbelül tizezer aktaesomó s a helyiségek berendezése.

Kétszázhatvan tüzoltó, harminckett koci, számos tololétra és nyolc gőzfecskendő működött a tűz elfojtásán. Két tüzoltó megsérült. A lokalizálás után A HIR tudósítója beszélt Müller Ede főparancsnokkal, aki a következőket mondotta:

— A tűz minden valószínűség szerint a negyedik emeleten, a Niebelungen-Strasse oldalán keletkezett, még pedig azért, mivel az egyik irodai kályha füstelvezetője rossz volt. Nagyon sok diszkrét akta is elpusztult s holnap külön csapat fogja kiszedegetni az esetleges teljesen el nem pusztult aktákat, nehogy hivatlan kézbe jussanak. A kimerítő hatósági tűzvizsgálat is holnap lesz.

Bécsben óriási föltűnést keltett a tűz s a rendőrségnek, amely négyszáz főnyi csapatral vonult ki, nagy erőfeszítésbe került a rendfönntartása.

A HIR

Strófák a napról

Magyar minta után

A bécsi Reichsrath inspirál most
E négysoros kis verses cikke:
Bécs kezd a magyartól tanulni —
Már ott is egymás fejét verik be.

Ünnepi hangulat

Emelkedett hangulattal
Van az ország szíve teli:
Hogyne volna, hisz a kormány
A kvótánkat fölemeli.

Kitüntetések. A király Zsolnay Miklósnak, a pécsi kiállítás körül szerzett érdemei elismeréséül a Ferenc József-rend középkeresztjé a csillaggal adományozta. — A király Fábry Samunak, a Magyar Agrár- és Járulékbank igazgatójának és törvényes utódainak, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet vámosatyai előnévvel díjmentesen adományozta.

Sturm Albert balesete. A magyar újságírás kiváló tagját Sturm Albertet, a Budapesti Tudósító szerkesztőjét ma reggel a Gresham-palota lépcsőházában sajnálatos baleset érte: megbotlott a sikos kövezeten és oly szerencsétlenül esett, hogy a ballábát eltörte s ezért műtétnek kellett magát alávetni. A mentők beszállították a Grünwald-féle szanatoriumba, ahol Hüttl tanár délben megoperálta. A műtét sikerült és az orvosok remélik, hogy a szerencsétlenül járt szerkesztő rövidesen fel fog gyógyulni.

Az áruló ujjnyomat. Báró Aczél Elemér villájában, amely a Hermina-ut 23. száma alatt van, betörő járt a mult este. A kert felől surrant az épülethez s gyémánttal lyukat vágott az egyik ablakon, amelyre ragadós anyaggal bekenet papírost tapasztott s így zajtalanul benyomta az üveget. Aztán bemászott. Odabent, amikor leugrott az ablakpárkányról, belekapaszkodott egy rézrudba. Minthogy a báró haterőben volt, hamarjában nem sokat szedhetett össze a tolvaj; kilencszáz korona értékű holmit vitt el. A károsult följelentésére megindult a nyomozás, amelynek során észrevették, hogy a tettes ujjnyoma rajta van a rézrudon. Fölvételt csináltak róla s a daktiloszkópia praktikus tudományával megállapították a rendőrségnek, hogy a betörést Bányász Nándor rovott multu ember követte el. A bűnügyi nyilvántartás vezetője, dr. Gábor Béla aztán újra detektíveket küldött a báróhoz, aki elmondta, hogy Bányászt ismeri, de ő szolgálja volt. Már öt évvel ezelőtt meglopta; ő amikor kikerült a fegyházból, megszánta és visszavette a szolgálatába. Nemrég kénytelen volt elbocsátani s a komornyik megismételte a betörést. A detektívek most fővárosszerzte keresik a gonosztevőt.

A szabolcs-utcai rablók. A rendőrség vasárnap hallgatták ki részletesen Gregus Gáspárt, a szabolcs-utcai rablógyilkos merénylet második tettesét. Elmondta, hogy azon a büntetlen kívül egyéb gazság is terheli. Schmiezer József handlovai lakostól, akinél szolgált, ellopott kétszázhuszonnégy koronát s egy hatlövetű revolvert. Budapesten a Szt. Gellért-utca 19. száma alatt, Reiner Ferencné lakásán bérelt szobát. Amíg pénze volt, nem dolgozott, aztán kocsis lett Kalmár Bernát kereskedőnél, a Deák-tér 1. száma alatt. Ott ötven koronát lopott. Aztán költözött Végheczre s ugyanaznap délután találkozott a bűntársával Spatinával. Ma mindkettőt átkísérték az ügyészség fogházába.

Pánik Zágrábban

A veszedelmes légszeszcsovek

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Zágráb, december 16.

A Pokret mai számában nagy izgalmat keltő, szenzációs leleplezés jelent meg. Arról szól a közlemény, hogy a városi légszeszművek elhanyagolt állapota óriási veszedelemmel fenyegeti a horvát fővárost. A csövekben, amelyeket évszámra nem tisztogattak, éghető anyagok halmozódtak föl s ha mihamarabb gyökeres tisztogatást nem végeznek, a legirtózatosabb katasztrófa érheti Zágrábot. Fölrobbanhat az egész város. A közönség körében ez a leleplezés érthető pánikot okozott. A Pokret azt is megírta, hogy a horvát kormány szakértőbizottságot küldött ki a gázművek megvizsgálására. Ez a bizottság beható jelentésben számolt be a hiányokról, de a vizsgálat eredménye nem került nyilvánosságra, ami még inkább fokozza az izgalmat. A gázműveket külföldi társaság építette és három év előtt váltotta meg nagy összegben Zágráb városa Amrus polgármester ellen keserű panaszokat hallani most Zágrábban; az ő takarékoságrendszerét mondják a veszedelem okának. A hatóság ugyanis pusztán takarékoságból évek óta nem vizsgáltatta meg és nem javíttatta ki a légszeszműveket.

Betörés a Rákóczi-uton. Weisz Samu női konfekciós üzletében, a Rákóczi-ut 21. száma alatt ügyes tolvajok jártak s több ezer koronányi ruhaneműt elvittek onnan. A bolt mögött az udvari nagy raktárhelyiségben tartják az értékesebb női ruhákat, színházi könyveket és kabátokat. A raktárt szombaton lezárták és ma reggel vették észre, hogy az ajtó közepén a betétek ki vannak vágva, míg a zár és lakat érintetlen maradt. Rendőrt hívtak s aztán konstataáltak, hogy a helyiségben betörők jártak, akik egészen új módszerrel dolgoztak. Nem bántották a Wertheim-zárt s a lakatokat, hanem az ajtón vájtak ki valami finom szerszámmal akkora nyílást, amelyen át bebujhattak. Négy ajtót törtek át ilyenformán. A rendőrség eddig nem tudott a betörők nyomára jutni.

Pénzüntézetek közgyűlése. A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége ma tartotta országos közgyűlését, több mint kétszáz pénzüntézet képviselőinek jelenlétében. Dr. Szirmai Richárd a szövetségekről szóló törvényjavaslatokról tartott előadást, elítélte a koronaszövetkezet káros tevékenységét. Lányi Mór országgyűlési képviselő pedig A hitelügy a kiegyezésben címen értekezett kiváló szakszerűséggel. Az adóreform kérdésében beható vita után kimondta a közgyűlés, hogy az adóreformot időszerűtlennek tartja, mert közgazdasági és pénzügyi viszonyaink nem alkalmasak arra, hogy a pénzüntézeteket újabb adóval terheljék meg. Végül megválasztották a vezetőséget, amely a régi tagokból került ki.

Nem kell adóemelés. A főváros tanácsának multkorai határozatát, hogy az adókat fölemeli, általános ellenszenvvel fogadta a polgárság. A mai szerencsétlen pénzügyi viszonyok között igazán rosszkor jött a tanácsnak ez az ugynevezett: mentőgondolata, amelylyel Budapest háztartásának felbillent mérlegét vissza akarja állítani. A hetedik kerületi független párt tegnap Földiák Gyula elnöklésével gyűlést tartott az adóemelés dolgában. A gyűlés elhatározta, hogy a tervezett adóemelés ellen széleskörű agitációt indít s ezért december 22-én tiltakozó népgyűlést rendez a hetedik kerületi függetlenségi párt Almássy-téri helyiségében.

Gyógyítható a sérv?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót
Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi;

Politzer sérvambulorium speciális orvosi rendelő intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8. félem.
Egész nap ingyenes orvosi rendelés.

A HIR

Esterházy gróf kölcsöne

Csaló pénzügynök

Gróf Esterházy Pál nemrég megbízást adott ifj. Bobula János építésznek, hogy szerezzen neki kétszáz ezer koronás kölcsönt minél előbb. Bobula Pázmándy Dénes volt országgyűlési képviselőhöz fordult, aki viszont Berger Mór pénzügynökkel tárgyalt, ez pedig rögtön érintkezésbe lépett egy bécsi ügyvéddel, akinek pénzügyi körökben jelentékeny összeköttetései vannak. Pázmándy és Berger a császárvárosba utaztak s ott megtudták, hogy tényleg adnak kölcsönt 8 percentre. Pázmándy telefonált Bobulának, aki Bécsbe érkezett s kijelentette az ügyvédnek, hogy beszél még a gróffal. Ez állítólag azt felelte, hogy már nem kell a pénz s így Pázmándy Bergerrel együtt elesett a kikötött nyolc ezer koronás proviziótól. A kompanisták haza is jöttek.

Berger itt olvasta pár nap mulva, hogy a bécsi ügyvéd Budapesten van. A nevét egy újságban vette észre, amely közli a szállókban lakó idegenek névsorát. Fölkereste a fiskalist, aki nem tagadta, hogy a kölcsönügyben jár-kél s egy trieszti tőkepénzestől meg is szerezte az összeget. Az erről szóló csekket át is adta a gróf Esterházy-utcai palotájában.

A pénzügynök ma följelentést tett Lányi Manó Emmanuel ismert pénzügynök ellen. Ez a Lányi ugyanis Bobulával együtt Bécsben járt, amikor Bergerék ott voltak s állítólag ő rontotta el a kolléga üzletét. Az említett csekk a Lányi kezébe jutott s a Magyar Általános Hitelbanknál váltották be. Lányi állítólag csak ötvenhat ezer koronát adott át a grófnak, aki a többitől két barátjának száznegyvennégyezer koronás váltóját egyenlítette ki Lányinál. Berger azért tett panaszt, mivel Lányi a provizió kiadását megtagadta, pedig Berger hozta létre a kölcsönügyletet. Egrý Péter Pál rendőrkapitány, aki a vizsgálatot vezeti, kihallgatja a napokban gróf Esterházy Pált, Pázmándy Dénest s a mágus két barátját.

Lukulluszi gyönyörűségek. Ez aztán az igazi költősors! Ahol a magyar költő szegényes életét morzsolta le Czuczor Gergely s ahonnét a nagyváros nyüzsgésébe néz le emléktáblája, ma a lukulluszi gyönyörűségek szenzációja állította meg a fővárost. Hej, ha ma laknék itt Czuczor Gergely, új ihlet, új hangot penditene meg lantján! Mert éneket s nem szürke prózát érdemel dr. Szuly Aladár új csemegeüzlete, amely ma nyílt meg eddigi üzletének kibővítésekképpen ennek szomszédságában, a Múzeum-körut 27-ik száma alatt. Amit ötlet, modernség, izlés és gyakorlati érzék gondossága produkálhat, azt mind egyesíti pazar fényben a diplomás ember csemegeüzlete, ami bizvást kiállításnak is mondható. Bátor vonalú ébenfabutorok — Lingel Károly és Fiai tervezték és készítették — márványragyogás, szőnyeg és babér harmonikus keretében talál itt helyet a csemegeknek, mondhatjuk teljes skálája, olyan ez a kép, hogy méltán vált ma már Budapest egyik látványosságává. Sikere ez nemcsak a szép kultuszának, de a magyar kereskedelemnek is, mert beszédes tanúsága annak, hogy meg van nálunk nemcsak a kezdeményezés bátorsága, de az ehhez való kvalitás is. Új üzletével pompás bizonyosságát adta dr. Szuly Aladár kiváló szakértelmének, nemes izlésének és ama törekvésének, hogy a magyar kereskedelmet invecióval a fejlődésnek el nem ért fokára lehet juttatni. A méltányolás és a siker biztos záloga a ritka érdeklődés, amely a Múzeum-körut nevezetességét már ma körülövezte.

Nem lesz mészáros-sztrájk. Közöltük, hogy a mészáros- és hentes-sztrájkba lépnek, ha követeléseiket a mesterek e hónap tizenötödikéig nem teljesítik. Tegnap azonban megegyezés jött létre és így a sztrájk elmarad. A mesterek gyűlést tartottak, ott letárgyalták és nagyrészt elfogadták a munkások követeléseit. A munkások este gyűléseztek a József főherceg szálló télikertjében, ahol a mesterek válaszáat tárgyalták s elfogadták.

Ujévi gyorsírókurzusok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület újévkor számos új tanfolyamot nyit a Liszt Ferenc-tér 10. számú, parlamenti gyorsírók által vezetett Gabelsberger Szakiskolában. Hat hó — 450 tanóra — alatt teljesen megtanulható itt a mindkét nyelvű gyorsírás, fogalmazás (levelzés) és írógépkézeltés. A 60 korona tandíj tetszés szerinti részletekben törleszthető. A teljes kereskedelmi szaktanfolyamot a kereskedelmi akadémia rendes tanára vezeti. Igazolt magántisztviselők (gyakornokok) tetemes tandíjkedvezményt kapnak. Más hasonló iskolákkal, amelyek az egyesület elnevezéseit használják cégerül, semminemű összeköttetésben nem áll az egyesület.

Halálozás. Pakots József hírlapíró-kollégánkat súlyos csapás érte. Édesanyja, özvegy Pakots Györgyné született Bardócz Rózália ötvenkétéves korában Alvincen elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Ingyen könyv. Aki életrejeének felvirágzásában örömet leli, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógyászmódról” szóló értekezést. Ezen érdekes könyvet e lapra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi az „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő-intézet. Budapest, Károly-körut 2., félémelet 19. sz.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ *paratlan*
HAGYAJÓSZER

TÁVIRAT TELEFON

Gyilkos az esküdtek között

Biróból — vádlott

Pétervár, december 16.

Az itteni országos törvényszék előtt ma egy gyilkossági pört tárgyaltak. A vád az volt, hogy egy asszonyt mérgeggel tettek el láb alól. A gyanu elsősorban a meggyilkolt asszony sógorára terelődött, de őt nem sikerült kézrekeríteni, cinkostársai ellenben a vádlottak padjára kerültek. Amikor megkezdődött a tárgyalás és az esküdteket kisorsolták, általános elképedésre a kisorsolt esküdtek között volt a meggyilkolt asszony sógora. A törvényszék elnöke azonnal intézkedett, hogy tartóztassák le, az esküdtből vádlott lett, de a tárgyalást nem lehetett megtartani, mert az esküdtszék nem volt teljes.

Szarafov temetése

Nyomavesztett a gyilkosnak

Szófia, december 16.

Tegnap temették el a szófiai politikai gyilkosság két áldozatát, Szarafovot és Garvanovot. A koporsókra mintegy száz koszorút helyeztek el. A sírnál többen gyászbeszédet mondtak, amelyek bővelkedtek a törökellenes kifakadásokban. A gyilkos Panicát még most sem tudták elfogni. A közvélemény erősen foglalkozik Panica személyével. Vannak, akik azt hiszik, hogy Panica teljesen a maga elhatározásából követte el tettét és nem bérelte fel senki sem a politikai gyilkosságra, legkevésbé a szultán. Akik ismerték Panicát, azt mondják, hogy rendkívül exaltált ember. Bandája fölött szigorú fegyelmet tartott s magyarárt elöl a példával: soha bort vagy egyéb szeszes italt nem ivott. A gyilkosságot is azért követte el, hogy a forradalmi bandák előtt tisztázza magát. Ezek a bandák nemrégiben elüldözték Panicát soraikból, mert a forradalmárok szabályai ellenre megházasodott. A gyilkosság tehát vezeklés akart lenni Panica részéről. Mások ellenben bestiális vérengzőnek tartják őt.

Kivándorlók veszedelme

Leszakadt alattuk a fedélzet

Trieszt, december 16.

Nagy szerencsétlenség történt ma este az itteni kikötőben. A Gertie nevű amerikai kivándorló hajó fedélzete közvetlenül az indulás előtt leszakadt a rajtlevők sulya alatt. Számos ember a tengerbe esett. Két nő és egy férfi halálosan, huszonegyen súlyosan megsérültek.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

Kiss József jubileuma

A Petőfi-Társaság ünnepe

Az Akadémia dísztermében vasárnap délelőtt a Petőfi-Társaság ünnepi ülést tartott, amelyen Kiss Józsefnek hódolt negyvenéves költői jubileuma alkalmából. A Petőfi-Társaság gyönyörű hódolata prológusa az ünneplések ragyogó sorozatának, amelylyel még hosszú ideig elárasztja a költőt az egész ország. A nagyterem szüfollásig megtelt előkelő, díszes közönséggel. Ilyen felémelő képet Jókai jubileuma óta nem láttunk. Az ünnepségen a kormány Molnár Viktor államtitkárral képviseltette magát. Az ünnepet a társaság elnöke, Herczeg Ferenc nyitotta meg s többek között így méltatta az ősz költőt:

— Erkölesi érdekünk mindnyájunknak, hogy most Kiss József felé forduljon a nemzet hálás tekintete. Kiss József magyar költő. A költészet a nagy enyhítő körülmény, mely az életet igazolni képes. A költő elérte a legnagyobbat, ami számára elérhető, ha nemes harmoniakat tud leszűrni a vásárok zajából, ha szívárványt tud vonni a valóság kopár tarlói fölé és ha virágot tud termelni süppedő sírok fölött. A nemes és vigasztaló fantómok között, melyek a magyar ember életét megnehezítik és gazdagabbá teszik, negyven esztendő óta ott vannak Kiss József költészetének szülöttei. Ő a nagy vigasztalók közül való. Nagy költő. Ezért akarjuk előtte leróni hálunk, tiszteletünk és szeretetünk adóját.

A zajos eljenzéssel kísért beszéd után Szabó Endre lépett az emelvényre s elszavalta Kiss Józsefhez intézett mély és megható költeményét. Alig esendült el a taps, újra kitört és tombolva zugott végig az egész termen és a karzatban. A terembe nyíló ajtóban megjelent Kiss József. És ekkor gyönyörű, megható dolog történt. A lázas és rajongó eljenzés közben rózsák, ibolyák, szegfűk, krizantémumok, gyöngyvirágok röpültek a levegőben; a hallgatóság virágosóval árasztotta el költőjét. Kiss József megállt és könnyekig meghatva nézte a bensőséges ünneplést. Mikor nagy sokára elült a taps, Palágyi Menyhért lépett a felolvasó asztalhoz, hogy Kiss József költészetét méltassa.

A tetszéssel fogadott élvezetes előadás után Neugebauer László olvasott fel arról, milyen nagy hatást tettek Kiss József költeményei a németekre. A két értekezés után következett a napirendnek várva-várt száma: Kiss József olvasa fel három költeményét. Az elsőnek Mese a címe s benne a költő keserű szatírával a saját sorsát festi meg. A másodiknak címe *Seherzade*. A költő arra kéri Seherzadét, hogy ne hagyja el, varázsával kövesse a sir magányába is. A harmadik, az *Ajánlás* talán a legsajátosabb és a legszebb. A három gyönyörű költemény befejeztével ismét percekig ünnepelték a költőt. A napirend ezzel kimerült és az üdvözlések következtek.

Elsőnek Herczeg Ferenc köszöntötte Kiss Józsefet a Petőfi-Társaság nevében. Kiss József meghatottan válaszolt. A Lipótvárosi Kaszinó nevében Lichtenberg Kornél, a Budapesti Újságírók Egyesülete nevében Seress László, Temesvár üdvözlétét Szaboleska Mihály, az Országos Irodalmi Társaságét Pekár Gyula az Erdélyi Irodalmi Társaságét Hegedüs István, Komárom vármegyét Lőrinczy György tolmácsolta. A mai napon is valósággal bucsujáróhely volt Kiss József lakása. Temérdek virágot, félszáz ezüst és babérkoszorút és több ezer sürgönyt és levelet kapott az ősz költőkirály.

* **Opera.** Ma este ballet-újdonnással kedveskedett a milliókkal dolgozó magyar és királyi Opera. Az igazat megvallva, a *Magyar táncgyuleg* című valami senkinek sem kellett. A szürke műsor nem színeskedett, a drága műintézet ezzel a művel nem lépett közelebb hivatásának igazi területéhez. Az előadott ballet mindössze arra volt jó, hogy új és tarka kosztümöket csináljanak s hogy az első sor kapjon egy kiss női lábszárkiállítás. A művészetnek és kulturának ehhez mi köze és mi köze hozzá a léleknek? Erre talán azok feleljenek, akik oly olympusi magasból igazgatják az operát.

Az új Harden-pör

**Harden beteg, Moltke is beteg,
a legbetegebb: Eulenberg**

— A HIR tudósítójának távirata. —

Berlin, december 16.

Óriási érdeklődés előzte meg a világraszóló Moltke-Harden-pör mára kitűzött reprizét. A tárgyalást most is rengeteg közönség előtt kezdték meg, amely azonban már az első percekben csaldódt: ugyanis a vádlott, *Harden Miksa nem jelent meg a tárgyaláson.* Az ügyvédje kijelentette, hogy a fele súlyos beteg és szó sem lehet róla, hogy ezekben a napokban megjelenjen a bíróság előtt. Moltke gróf is össztörve, betegesen jelent meg, Eulenberg herceg pedig csak két ember támogatásával tudott a terembe lépni. A tárgyalás megnyitáskor Kleinholz igazságügyi tanácsos kijelentette, hogy a védenec, Harden, hirtelen súlyos beteg lett s nem jöhetett a tárgyalásra. Harden háziorvosa azután a következőket mondta:

— Tegnap este láttam a vádlottat grüne-waldi villájában. Harden bátyja, Witting titkos tanácsos, kérve kért, hogy még a vádlott akarata ellenére is tiltam meg, hogy a tárgyaláson megjelenjen. Hardennek ugyanis az elmúlt napokban ájulási rohamai voltak s egy alkalommal *bátyjával való beszélgetés közben eszméletlenül összeesett.* Harden mostani betegsége egy régi mellhártyagyulladás következménye. Lehetséges, hogy pár napi pihenés után annyira enyhül a baj, hogy Harden rövidesen talpraáll. A tárgyalást ezért legalább csütörtökig el kell halasztani.

Az elnök ezt tudomásul vette s annak a reményének adott kifejezést, hogy csütörtökön meg lehet tartani a tárgyalást.

A főügyész erre a következő érdekes kijelentést tette:

— Nagyon kívánatos lenne, hogy a tárgyalás minél előbb véget érne. Kívánatos a közvélemény szempontjából, a melynek nagy érdeke, hogy ez a kínos pör mielőbb befejeződjék. De kívánatos lenne a vádlottra nézve is, mert csak természetes, hogy a legutóbbi napok izgalmai nagyon megviselték. Ezért azt indítványozom, hogy a tárgyalást halasztsuk el csütörtökig, mert ebben az esetben fölösleges lenne a tanúk külön megidézése.

A vádlott védője csatlakozott ehhez az indítványhoz, de Moltke gróf védője, dr. *Selo*, szigoruan ragaszkodik a tárgyalás megtartásához, mert a védenecet az eddigi *izgalmak is nagyon kimerítették.* A bíróság elrendelte, hogy törvényszéki orvosszakértő látogassa meg Harden Miksát és vizsgálja meg az állapotát. A bírósági szakértőt az ügyvédek is elkísérték s visszatértekig *felfüggesztették* a tárgyalást. Délben tértek vissza a küldötték azzal, hogy Harden állapota *nem engedi meg a kihallgatást.* Harden jobboldali mellhártyalobban szenved. A bíróság hosszas tanácskozás után kimondotta, hogy az új pör tárgyalását csütörtökig elhalasztja.

SZENZÁCIÓS KÖNYVEK

I. Nyomorultak — Gazemberek

II. A bűnös Budapest

Írták: **Tábori Kornél** hírlapíró és **Székely Vladimír** rendőrfogalmazó

A főbb fejezetek címei:

A nyomortól a bűnig Budapest koldusai	Hamisjátékosok
A mitevészet csatái	Zsarolók
Hipnotizmus, spirítizmus	Uzsorások
A porcvazok	Ányakléták
A bűn specialitái	Gyilkosok
	Szezonbűnösök

A két csinos kötet ára összesen csak 2 korona.

Megrendelhető már most A NAP kiadóhivatalában (Rökk Szilárd-utca 9)

A két kötet december havában jelenik meg.

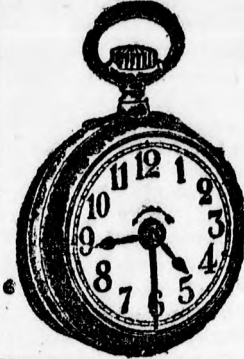
Értékes és maradandó karácsonyi- és újévi ajándékok!

Magyarnak Pécs. Németnek Bécs.

Hazai iparunkat előmozdító céggel a legjobb órák és ékszerek jobban és olcsóbban szerezhették be, mint bármely külföldi óragyáronál.

Kockázat kizárva! Nem tetsző árut kicserélek, vagy a pénzt visszavonom!

Csak általam kipróbált, pontos járásu órákat szállítok. 10 évi jótállás!

Fontos mindenkinek!!

200. sz. Ujdonság! Legjobb

ébredtő zsebóra

rendes óranagyságban, igen meglepő kellemes és esengős hang-
csészéssel, legpontosabb járá-
sal, nikel tokban ... 12 K
oxydált tokban ... 15 K
Valódi ezüstből ... 25 K
Négyzet alakú oxydált tok-
ban, világhírű szerkezettel 20 K

Legpontosabb női órák!

426. sz. Arany

remonteir duplatelölő

remek vésés és kitűnő szerke-
zettel, női óra ... 35 K
3 aranytelölő ... 44 K
400. sz. Valódi ezüst női
óra duplatelölő díszes vé-
sésel ... 12 K
Egytelölő ... 9 K

Szivalaku női oxydált

női óra

Kitűnő szerkezettel ... 8 K
Ugyanaz gömbölyű alakban 7 K

Elismerő levelek:

T. Schönwald Imre urnak Pécs.

Az egyszerűen szép s vidáman perogó — így a kis lakó földülehez hasonló „Petőfi Sándor” óráskat örömmel vettem. Látva volna Ön aggasztóan társaim kegyelmeles arcát, midőn kis Petőfi órámat nekik mutattam. Öreg szemem nagyjót tüszével elmondám: hogy most éppen 63 éve (1848. június) karcolgattam itt Pozsonyban az „Országgyűlési Tudósításokat” ezzel az én Petőfi S. bajtársammal, akinek akkor, velem együtt, még órája sem volt, de aki egy pár év múlva maga lett költői lelkes ébredtő-órája a hönserelennek.

Forró köszönetemmel üdvözölöm Önben a derék, lelkiismeretes iparemberét és derek hazafiát.
Kiváló tisztelettel
Pozsony, 1906. június 2.

Kolmár József,
nyug. tanár.

Debta, 1906. augusztus hó 9.

Tekintetes Schönwald Imre ékszerész urnak, Pécselt.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a szállított ékszerekért elismerésemet fejezzem ki. Cége a legolcsóbb és legmegbízhatóbb műhelyéből kikérült ékszerei az ékszer-művészet igazi remekei, meg vagyok győződve arról, hogy aki egyszer Önöktől rendel, állandóan vevő marad. — Vegül kifejezem elismerésemet pártatlan előzékenységéért és biztosítom, hogy ahol csak alkalmam lesz, céget ajánlani fogom. Maradtam tisztelője

Ujvári Zoltán Rozsó, gyógyszerész,
erdőnagyhírtokos.

T. Schönwald Imre urnak Pécs.

A tárgyak, melyet uraságot küldött, valóban nemcsak megleptek, hanem arra indítottak, hogy ama csekély árcélt meglegő tárgyakkal kiszolgáltatásomért — melyet Budapestben nem kapok meg, forró és őszinte köszönetem fejezzem ki. Céget ajánlani fogom mindenkinek s ezen levelem nyilvánosságára hozhatja.

Budapest, 1907. XI. 8.

Isten önnel!

Medves József.

T. Schönwald Imre urnak Pécs.

A küldött Roskopf-órával nagyon meg vagyok elégedve, fogadja hálás köszönetemmel ismerőseimnek ajánlani fogom b. céget.

Ivád, 1907. XI/20.

Ivány Ignác.

Tek. Schönwald Imre urnak, Pécs, Magyarhon.

Ezennel értesítem Önt, hogy a megrendelt órák, lánccal és egyéb ékszerek a legújabb rendben megérkeztek és igen örvendek, mert a tárgyak barátságaink is nagyon megérettettek.

Rövid idő múlva ismét fogok Önöktől ékszereket rendelni, mert már másodikban igen lelkiismeretesen kiszolgált. Isten önnel!

(Scalp Level) Amerika, 1907. ápril hó 10-én.

Kiváló tisztelettel

Joe Buri.

Schönwald Imre órásmester és ékszergyáros Pécs.

Ki ezen lapra hívtokozik, megkapja nagy képes árjegyzékem ingyen és bérmentve.

TÖRVÉNY ELŐTT

Kreutzer István bűnügye

A premontrei papból ügyvéddé lett Kreutzer István bűnpörét ma kezdte tárgyalni a bíróság. Ártatlannak vallja magát, elmeállapotának megfigyelését kéri

Fővárosszerte ismerte mindenki dr.

Kreutzer István ügyvédet, aki keskeny karimás kürtő-kalapjával, széles fátermőder-gallériájával talán egyedül képviselte a hatvanas évek divatját. Kreutzer tavaly több kliense feljelen-tette a rendőrségen s vád szerint a megkáro-sított felek közül *Gál Lajos*nétől *ézerkilencven* koronát elsikkasztott. *Pozsgay Lajos* több száz korona értékű részvényt s sorsjegyet bizott rá, hogy azt közjegyzőnél deponálja. Kreutzer az összes értékpapirokat elsikkasztotta. *Ribényi Antaltól* 2600 koronát sikkasztott, amely egy adósság törlesztésére kapott. *Schlenker Sámuelnek* egy 1000 koronás váltóját, *özvegy Svájcz Aladárnának* 3886 korona készpénzt s *Bauer Lajos dr.-nak* egy 12.00 koronás takarékpénztári könyvét sikkasztotta el. Ezenkívül ráhamisította két darab *tizenkét-ezeregyezer* koronás váltóra *Rakovszky István* állami számvéviszéki elnök és egy *kétezer-hatszáz* koronás váltóra nagybátyja, *Kreutzer Balázs* nevét.

A bűnbe esett ügyvédet a rendőrség letartóztatta, de később a vádtanács ideiglenesen szabadlábra helyezte. Kreutzer szabadonbocsátása után sem becsülte meg magát. Három aszszonytól kicsalt *hatszáz* koronát és ezzel a pénzzel Amerikába szökött. A munkához nem szokott s csak magyarul tudó fiskális a yankeek hazájában nem igen birt zöld ágra vergődni. Egy szép napon visszahajózott Európába, de Bécsben felismerték és letartóztatták.

Ma tárgyalta ezt a pört *Szepessy biró* tanácsa, amely előtt a közzvadász dr. *Kesserü Lajos* ügyész, a védelmet dr. *Weisz Ödön* képviselte. Kreutzer a tárgyalás előtt írásban is előterjesztette védelmét. Elmondta ebben egész életétörténetét.

— Én, ugymond, azelőtt pap voltam a premontrei rendben s utóbb ügyvéd lettem. Rendes, szorgalmas ember voltam s csak lánnyom halála után tértem le a jó utról. Éjjel-éjjel, tivornyás ember lettem, az ivásban eljutottam egészen a rumig. Elhanyagoltam ügyvédi irodámat, el a zenét, mely nélkül addig élni sem tudtam. Ki azelőtt semmi szerencsejártékot nem üzem, böhrzde jártam. Erköles-tébolyba estem. Nem tudom, mi a jó, mi a rossz, mi az enyém, mi a másé. Csálnak és én hiszek, csálnok én mást, s jóhiszeműleg azt követelem, hogy *nekem* higgyjenek. Moral insanity vesz rajtam erőt. Feltöröm a templomok perselyeit, csakhogy a koldusoknak alamizsnát adhassak.

Börtönbe jutottam. Mi a börtön? A mi a látó szemre a hályog, a mi a halló fülré a sükettség. A börtön az emberiségnek örök átka és gyalázata, mert nem képes megérteni azt, hogy Kaintól, Jezabeltől, Herodiástól, Judástól le a mai napig soha nem voltak gonosztevők, hanem csak lelki és agybeteg emberek, kiket nem a szabadság elvonásával, hanem folytonos munkával lehet meggyógyítani.

Szabadságának visszanyerése után kétségbe esik. Erzi, hogy homlokára lángébtűvel van írva: *Lasiate ogni speranza*, hogy Budapest nem fog munkát kapni. Kivándorol tehát Amerikába. Egy napon, írja, egyik tanítványának édesanyja kétségbeesve panasolta el neki, hogy testvérecesse a halál fiává lett. A newyorki anarkista corporation elhatározta, hogy a magyar királyt 1907. szeptember 15-ig meg kell ölni s e szörnyű dolog végrehajtásával a sors öcsését jelölte ki. Az asszony bemutatatta őt a király-gyilkosság végrehajtásának ellenőrzésével megbízott két olaszszal. Ettől fogva mindent elkövetett, hogy visszamehesen hazájába, s ott a mérényletet fölfedezze, hogy a király életét megmentsse. Márciusban hajóra szállt s rettenetes viharok közt kikötött Rotterdamban. Onnan

Bécsbe sietett, de mielőtt a merényletről a hatóságnak hírt adhatott volna letartóztaták.

Az általános kihallgatás során Kreutzer elmondja, hogy tizenkét hónapja ül vizsgálati fogságban. Kijelenti, hogy nem érzi bűnösnek magát. Kéri ő is és védője is, hogy figyeltessék meg elmeállapotát. A bíróság intézkedésére dr. Minnich Károly tanár, törvényszéki orvosszakértő, a tárgyaláson mindvégig jelen volt Kreutzer kihallgatásán. A tárgyalás, amelyet holnap folytatnak, több napig el fog tartani.

Gyengéséget,

akár szervezeti fejletlenségből, akár betegség-ből származnék, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje, s e mellett

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód-szer védjegyét a halászt kérik figyelembe venni.

izletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a SCOTT-féle Emulsióhoz, mely a leggyengébb gyermekeknek sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Csekély vételkötéssel bányadt irányzatban elkelt 3000 mm. buza. Rozs 20—30 fillérral olcsóbb kínálat mellett tartott. Zab, ten-geri, árpa bányadt.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 78 k. 26.60 K., 200 mm. 78 k. 26.40 K., 100 mm. 78 k. 26.40 K., 100 mm. 77.5 k. 26.40 K., 100 mm. 77 k. 26.50 K., 100 mm. 77 k. 26.45 K., 150 mm. 76.6 k. 26.05 K., 200 mm. 75.5 k. 25.50 K.

Pestvidéki: 100 mm. 76.5 k. 26.— K., 100 mm. 76 k. 25.60 K.

Hartai: 1400 mm. 79 k. 26.55 K., 500 mm. 77 k. 26.55 K.

Mind három hónapra.

Uj-Tengeri: 100 mm. 10.— K. (kocsira).

Kézpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	kilós	Ára 100 kgr.	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	25.20 — 25.60	79	25.90 — 26.20
"	76	25.40 — 26.—	80	26.— — 26.40
"	77	25.55 — 25.95	81	— — —
"	78	25.75 — 26.15	—	— — —
Pestvidéki (uj)	75	— — —	79	25.65 — 25.90
"	76	25.40 — 25.50	80	— — —
"	77	25.30 — 25.70	81	— — —
"	78	25.50 — 26.—	—	— — —
Pestvidéki (uj)	75	24.95 — 25.25	79	25.70 — 26.10
"	76	25.15 — 25.55	80	— — —
"	77	25.35 — 25.75	81	— — —
"	78	25.55 — 25.95	82	— — —
Hartai uj	75	25.— — —	—	— — —
"	76	25.15 — 25.55	—	— — —
"	77	25.35 — 25.75	—	— — —
"	78	25.55 — 25.95	—	— — —
Rozs elsőrendű uj	—	— — —	23.80	24.10
középnőségű uj	—	— — —	23.60	23.75
Árpa elsőrendű	—	— — —	15.90	16.10
takarmány, másodrendű	—	— — —	15.70	15.90
Zab elsőrendű	—	— — —	17.05	17.40
középnőségű	—	— — —	16.55	16.85
Tengeri magyar	—	— — —	14.—	14.20
Kecse képosztartecse	—	— — —	34.50	36.—

II. Határidő-üzlet.

Eleinte hanyatló, végül valamivel szilárdabb.

Kötesek. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1908)	22.10—22.26—22.20
Áprilisi buza (1908)	26.16—26.46—26.42
Októberi rozs	19.84—20.04—19.98
Áprilisi rozs (1908)	24.18—24.48—24.38
Áprilisi zab (1908)	17.—17.10—17.04
Májusi tengeri (1908)	14.66—14.80—14.76

Déli 1 óraker zárulnak.

Októberi buza	22.20—22.22
Áprilisi buza (1908)	26.42—26.44

Októberi rozs	19.98—20.—
Áprilisi rozs (1908)	24.38—24.40
Áprilisi zab (1908)	17.04—17.06
Májusi tengeri (1908)	14.76—14.78

Gabonaforgalom

1907. december 14-től december 15-ig

Buza	Érkezett	Elszállított
Buza	35514	4364
Rozs	2255	3237
Árpa	8390	3752
Zab	5872	4362
Tengeri	1711	303
Liszt	3294	28593
Korpa	—	4796

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 óraker a következők voltak a záró ár-folyamok:

Áprilisi buza (1908)	26.62
Októberi buza (1908)	22.44
Áprilisi rozs (1908)	24.54
Októberi rozs (1908)	20.24
Áprilisi zab (1908)	17.06
Májusi tengeri (1908)	14.84

A budapesti értéktözsde

Mérsékelt forgalom mellett tartott volt az előtözsde irányzata. Rimamurányi vasmű részvények bécsi eladásokra gyöngültek.

Előtözsde:

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 629.— 629.75. Magyar hitelbank 749.—751.—. Osztrák-magyar államvasut 667.50—668.25. Rimamurányi vasmű 511.—512.50. Közuti vasut 562.—563.—. Városi villamos vasut 281.—282.—.

Déli tözsde:

Gyenge megnyitás után helyi fedezésekre némileg szilárdult, forgalom azonban csak igen szűk keretek közt volt.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 628.25—629.—. Magyar hitelbank 749.—749.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 477.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 419.—. Osztrák-magyar államvasut 667.50. Déli vasut 147.75—149.—. Rimamurányi vasmű 511.—512.50. Magyar koronajáradék 92.70—92.85. Közuti vasut 558.50—562.—. Városi villamos vasut 280.—.

Utótözsde:

Irányzata szilárd. Köttettek: Osztrák hitel 629.75—630.50. Magyar hitel 750.25—752. Államvasut 670.—672.50. Rima 511.50—512.25. Leszámítoló 474—475.

Zárulat délután 4 óraker

Osztrák hitel 630.50. Magyar hitel 752. Államvasut 672. Rima 512.25.

Bécsi gabonatözsde

Buza: bányadt. Rozs: igen lanyha. Árpa: üzletellen. Tengeri: tartott. Zab: nyugodt. Idő: borus.

Bécsi értéktözsde

Bécs, december 16. 4 2/3% papírjáradék 96.40 4/3% osztr. aranyjár. 114.30. 1860. sorsjegy 147.75. Osztr. hitelsorsjegy 446.—. Angol osztr. bankrészv. 287.50. Bécsi Bankverein 511.50. Osztr.-magy. bank 17.75. Déli vasut 147.25. Dunagőzh. társ. 974.—. Dohány részv. 406.—. Cs. k. arany (vert) 11.35. Német bankváltók 117.80. 4 2/3% ezüst jár. 96.50—840 Osztr. koronajáradék 96.70. 1864. sorsjegy 251.75 Osztr. hitelint. részv. 628.75. Union-Bank 527.50. Osztr. Länderbank 406.—. Osztr. m. áll. vasut 670.50. Elbe-völgyi vasut 419.50. Alpesi részv. 579.50. 20 frankos 19.17. Londoni váltóár 241.70. Lipótkohó 409.—. Török-sorsjegyek 181.50

Bécs, december 16. 4% arany-járadék 110.95. Tiszai és szeg. köles. sorsj. 142.—. Magy. hitelb. részv. 748.—. M. lesz. és váltó részv. 472.—. Rimamurányi 511.50. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. —. Magyar koronajáradék 93.—. 4% magy. földteherm. kötv. 92.45. M. nyer.-k. sorsjegy 189.50 Kassa-Oderb. v. részv. 362.—. M. keresk. bank 38.—. M. Jelzálogbank 417.50.

Külföldi értéktözsde

Berlin, december 16. (Zárulat.) 4 2/3% papírjáradék —.—. 4% osztr. arany jár. 96.90. Osztr. hitelb. 197.—. Déli vasut 27.50. Orosz bankjegyek 215.45. 1% uj orosz kölesön 73.50. Disconto Commandit 168.50. Dynamit Trust —.—. Harpeni 192.90. Unifikált török jár. 93.90. 4 2/3% ezüst járadék —.—. 4% magy. arany jár. 92.75. Magyar koronajáradék —.—. Osztr. m. államvasut 142.75. Bécsi váltóár 84.80. Olasz járadék —.—. Alt. Villamos Edeon 194.40. Gelsenkircheni 189.30. Laurakohó 214.—.

Régi Sebek,

melyek gyógyíthatatlannak látszanak; vagy begyógyultak és újból kinyílnak; vagy mindenkor folynak, vagy szivárognak és részben beszáradnak;

RÉGI SEBHELYEK

melyek tökéletesen nem gyógyultak be; vagy viszketnek és gyakran felkapartatnak; vagy sömörrel párosult viszketegségből származnak;

Régi Sebek,

melyek bármilyen egyéb bajtól származnak, alaposan, fájdalom- és minden utólagos kellemetlenség nélkül begyógyíthatók a valódi

ERÉNYI-

Ichtiol-Salicil

segítségével.

Az eredeti ERÉNYI-ICHTIOL-SALICIL 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla **DIANA** gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvételel mellett aznap szállítainak.)

Több mint egy millió köszönő levél érkezett be a világ minden részéből.

SZINHÁZAK

Kedd, 1907. december 17-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bohémélet.
Opera 2 felvonásban.
Táncgyveleg.
Kezdeté 7 órákor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Megváltás.
Színmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

KIRÁLY-SZINHÁZ

Varázskeringő.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7/8 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Tiszti fruska
Vígjáték 1 felvonásban.
Utána:

Coullisset ur
Vígjáték 3 felvonásban
Kezdeté fél 8 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

A dolovai nábob lánya.

Színmű 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).

A bálkirálynő.

Operette 2 felvonásban.
Kezdeté 8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A babona.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

KELETI-SZINHÁZ.

VII., Baross-tér 15.
Telefon 88-90.

A főváros legegészségesebb berendezett mozgószínháza.

Az ördög-vadászat. Hewai szigete. Az igazi matróz. A vidám házimester. Az állok birodalma. Kiálthatatlan kamasz. A helyő ujság. A farmer tragédiája. Egy hollyó perc. Frakkos bandita és még két, az utolsó órákban érzéztet attrakció.
Kezdeté 5 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ

A dada.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Modern Színház-Cabaret

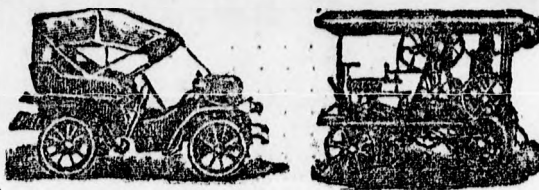
Andrássy-út 69.
Telefon 93-16.

A Ferenyvárosi angyal. Heltai Jenő és Molnár Ferencz revüje. Zenéjét szerette Szirmai Albert. — **Modern gyerekek.** Szomaházy István bohósága. — **A horvátok.** Színpadi jelenet. — **Bisztor a Lipótvárosban.** — Posti életkép. Irt. Molnár Ferencz. — **Alesikós.** Népszínmű paródia. Irt. Szomaházy István. — **Huszonegy kabaretszám.** Fellelnek: Medgyaszay Vilma, Vörös Illi, Poór Lili, Kökény Ilona, Urat Mella, Gregus Margit, Kardos Ilona, Dery Blanka, Szűcs Nellie, Nyáray Bárony, Kardos, Kabók, Solyom, Szentirmai
Kezdeté 9 órákor.

Motorok — Autombilok

Motorfűrés — Motorcséplők
Szívógázmotorok.

Elsőrendű gyártmány! *** Legmesszebbmenő Jótállás!

KELLNER és SCHANZER
Budapest, VII., István-út 10. sz.

Világhírű zongorák

mint
Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Iboch, Gaveau Páris'ből stb. legelőnőbban vásárolhatók és bérelhetők.
Keresztély
hirnves zongoratermőben)
— Budapest, —
Váci-körút 21. sz. (Iparudvar)

Felesége keres

gépkezelés 20 koronáig.

A gép megvételénél garantiát kap, hogy folyamatos munkával ellátják, és hogy oktatásban részesítik. Távoltság nem képez akadályt. Férfiaknak is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. — Kérjen prospectust.

Schöndorfer F.
Wien, VII., Nelkengasse 142.

Beszélőgépek Fonográfok

2 oldalú bejátszó t. legújabb felvételű lemez-ekkel, erős, természetes hang.
REMÉNYI MINÁBY
magyar hangszer-telepén
Budapest, Király-utca 58.
Legújabb árjegyzék és műsor ingyen és bérmentve.
Telefon 87-84. Telefon 87-84

Itt vegyünk! Itt jót kapunk!

Kosmos

vegyészeti és kozmetikai labororium
Győr, Baross-ut.
Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a KAISER-féle Tyukszemhalál ára 70 fill. Fagy-, viszketés és bőrbajok ellen a „KOSMOS”-fagybalzsam 90 fill.
A legjobb és legerősebb sósorszesz az Erősorszesz. Ez maga az erő és egészség. Ára 2kor., 1 kor. és 30 fill.
Csodás hajnövesztő Poilicose ára 3 kor.
A szépségápolás biztos szere a „HOPPA” ára 2 kor. 50 fillér.
Minden kérdésre szívesen felel a „KOSMOS”-laboratorium, hol ezen cikkek kaphatók.

Megbízható! Olcsó!

Most jelent meg A FIDIBUSZ NAPTÁRA

Ára 1 korona 20 fill.
Kapható a fővárosban és vidéken minden hírlapfelárusítónál!

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 15. Főrendező: ROTT SÁNDOR
MA! Az előadás kezdete fél 9 órákor. MA! Egynegyed 10 órákor. Egynegyed 10 órákor!

„Leánynézőben“.

Bohózat. Irt. Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Negyed 11 órákor! Ujdonság! Negyed 11 órákor!

„Kirándulás a szabadba“

(Ein Ausflug ins Freie). (CABARET)
előadja a Folies Caprice egész személyzete. — Rendezték: Geiger László ballermester és Rott Sándor.
11 órákor! Trebitsch Sándor új szövegével.
Végül! Végül!

„Ländliche Unschuld“

Burlesk bohózat. Irt. Satyr. Rendező: Werner Manó
Nappali pénztár délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig.
Az 1-es emeleti Casino de Paris-ban minden este fél 12-től angol és francia különlegességek fellátata.

Budapesti CABARET Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig a nagyszerű új decemberi műsor kíséretében fellépnek:
NAGY ENDRE, IASZLÓ RÓZSI, FERENCZI KÁROLY, Balogh Béka, Bibor Olga, Kepf Jolán, Huszár Károly, Sajó Géza, Gabányi László, Mahr Nándor Kövály stb.
4 bohózat!! 25 cabaret-szám!! 4 színpadi tréfa!!
Jegyek: Bárdnái, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-út. Zipser-nél, Andrássy-út 4. és a Cabaret pénztáránál.

VESZÉK

urasságoktól levetett férfi ruhákat a legmagasabb árban. Levelezőlapon adott értesítésre, úgy helyben, mint vidéken, személyesen jövök.
Braun Elemér,
BUDAPEST, Király-utca 40. III. em. 17.

BUTOR

ÉS VALASZTÉKBAN ÖGY KÉSZPÉNZRE MINT RÉSZLETFIZETÉSRE RENDKIVÜLI OLCSÓÁRON KAPHATÓ
EHENTREÜ TESTVÉREK NÉL
BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-ÚT SARKÁN)
KÉZES ÁRMEGYÉSEN INGYEN. TELEFON 8227

INGYEN

könyv.

Mindazoknak, akik ifjúkori ruganyosságukat és energiájukat vissza akarják nyerni, ajánljuk olvasásra a 64 oldalra terjedő népszerű nyelven írt illusztrált könyvet, mely biztatólag, bátorítólag hat mindazokra, kik különböző betegségek ellen gyógyulást keresnek. Ez a könyv külön kötet férfiak és külön kötet nők részére, minden szenvedőnek nemesak azt az utat mutatja, melyet követnie kell, hanem bizonygatólag tesz arról is, mikép gyógyultak meg szenvedő társai a villamos gyógymód használatával. E művet:

„Értekezés a Modern Villamos Gyógymódról“

mindazoknak ingyen és bérmentve, zárt borítékban küldi az **Elektro-Vitalizer** orvosi rendelőintézet (Károly-körút 2., sz. félemelet 19), kik az alábbi szelvényt teljes nevük és címük megjelölésével beküldik. A ki tehát egészségi állapotával nincs megelégedve, használja fel ezt a lehető leggyorsabban.

Nagy-Topolovecz. Örömmel ragadom meg a tollat, igen tisztelt Doktor Ur, hogy tudassam Önt, hogy meg vagyok elégeve az Electro-Vitalizer készülékkel. Kívánom, hogy minden beteg olyan állapotban legyen mint én, 10. mondó tíz éven keresztül szenvedtem rettenetes gyomorban és nem segített semmi szer, míg végre az Ön Electro-Vitalizer készüléke megszabadított betegségmentől. Hálás köszönetet mondok Önnek, mert gyomrom most teljesen egészséges. Kiváló tisztelettel.
Zanin Péter.

Az Elektro-Vitalizer (magyar szabad. 34.972. osztrák szab. 23.912, német szabad. 181.785) száraz elemekből van összeállítva, mely pontosan megmérhető áramfeszültséget mutat s azt az emberi szervezetbe vezeti. Köztudomású, hogy egyenletes áram használható a legnagyobb sikerrel, csúsz, reuma, általános és ideggyengeség, hátfájás, általános nyengeség, gyomorrenyhesség, neuralgikus bántalmak, máj-, ideges szív-, gyomor-, bél-, vese- és hólyag-bántalmak, ideges fejfájás, álmatlanság, stb. ellen.
A személyesen jelentkezőknek készséggel mutatjuk be az Elektro-Vitalizer készüléket, az azzal járó bánásmódot, valamint az eddig elért sikerekről tanuskodó elismerő leveleket.

Szelvény egy ingyen könyvre. AZ „ELEKTRO-VITALIZER“

orvosi rendelő-intézet
Budapest, Károly-körút 2., félemelet 19. szám.
Kérem részem e díjtalanul portamentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógymódról“ szóló művet férfiak-nők részére. (A nem kívánt törlendő.)
Név: .....
Cím: .....

A mai kornak megfelelően, modern módra be rendezett műtermünkben

30 drb Maxim fényképek

5 különálló felvételtől 3 korona. — Bármely régi kép után 1 egy **ELETFAGYSÁG FÉNYKÉP** gyűjtemény ki-dolgozásban 47x63 cm. nagyságban, passepartout-val egy kár-3 kor. színzve 4 koronáért, s egyéb fényképek igen olcsón készülnek.

GÁRDONYI TESTVÉREK

fényképezési és festészeti műtermében
Budapest, Dohány-u. 73-75, a Newyork-palota közelében,
— KÉPVISELŐK MINDENÜTT KERESTYNEK.

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt do nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cím **KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40**

18 forinttól

mérték után készíjük a legelő-gánsabb fém-ábrát, téli-kabátot, feldíttét francia-, angol- és hazai szövetekből. **28 forinttól szalon, Ferenc** kasszát, frakk és zen-kasszát, a legújabb krep- vagy himalaja-szövetekből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. Nagy ártány készpénz rendelkezésel, szobánkat nagy mintagyűjteménnyel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydífa-utca 3.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LECSOLCSÓSA.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összevasható vaságy kivétel 3 matracal 10 frt.
Bodronyágybetétek méret szerint 5 főtől feljebb.

Gyermekkoszúk nagy választékban.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszadom.

Egy millió koronát szerezhet magának, vagy juttathat hozzátartozóinak **karácsonyi vagy ujévi ajándékul**

már a f. hó 27-én megtartandó **Konv. Jelzálogorszájegyek** húzásán, ha az itt felsorolt 6 drb sorsjegyet részletfizetésre vagy letétre megvásárolja:

1 darab Konv. Jelzálog sorsjegy, évenként 6 huzás	2,642.500 kor. évi nyeresménnyel
1 " Olasz vör. ker.	285.500 " " "
1 " Pesti Hazai	1,571.000 " " "
3 " Erzsébet	173.000 " " "
6 darab sorsjegy	évenként 16 huzás 4,672.000 kor. évi nyeresménnyel

E sorsjegyeket eladjuk **készpénzfizetés mellett** a mindenkori napi árfolyamon. **Letétre: ma 315 koronáért** olyképp, hogy a vételnél csak **36 kor.** foglaló törleszhető; a tényleges tartozás után mindenkor mérsékelt kamatot számíthatunk.

Részlet- fizetésre: 12 havi 18 havi 24 havi 36 havi vagy 40 havi lefizetés **29.40 K. 20.90 K. 16.40 K. 12.- K. 10.90 K.** mellett.

Csak Konv. Jelzálogorszájegyekből alkított sorsjegytársasági könyvecskéket 25 teggel kaphatók a sorsjegyek egyes darabokban is részletly alapján lefizetésre.

Már az első részlet vagy foglaló birtokában azonnali játék- és birtokjog mellett küldjük a sorsjegyek sorozatát és számvány elítá-tott, valamint a feltételeket magában foglaló törvényes okmányokat.

Húzások után azonnal díjmentesen küldjük értesítőnket. A további befizetésekre pórtó-mentes chequelapokkal szol- **ingyen** kapja az 1908. évre gazdag tartalommal gáunk. Minden megrendelő már megjelent „Sorsolási Naptárunkat.”
Budapesti Bank Részvény-Társaság Király-utcai fiókja
Budapest, VI., Király-utca 20/32. sz.

DIVAT ÁRUK **DIVAT ÁRUK**

Mielőtt szükségletét fedezné tekintse meg a

KERTÉSZ

NAGY ÁRUHAZ

ELŐCSARNOKÁNAK

IZLESEK KIRAKATAIT

szigoruan szabott árak

minden darabon feltüntetve

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40.

Tessék a címre figyelni!

Gramofonok

a legjobb minőségben 30 korona értékű le-mezzel együtt, csokely havi részletfizetés mel-lett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-út 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Walzertraum — Verázkeringő

Vig özvegy — Lustige Witwe

Rákóczi kesergője

Göndör és Gyárfás összes kuptel

stb., valamint az összes létező kétoldalu gram-mofon nagylemezek da-rabja 6 korona, kis lemezek da-abja 3 korona.

Kitűnő „THE ROYAL” beszélőgépek mélyen leszállított, nagy-bani eredeti gyári árban és minden árfelemelés nélküli havi 8-10 koronás részletfizetésre.

Láng Jakab és Fia grammofon-nagykereskedők

Budapest, József-körut 41. szám.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Zsigmond-utca 9.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Lejátszott lemezek becsorítottak.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jel-
ige alatt küldenek a Kiadóhivatalba,
ne tessék eredeti okiratokat mellékelni,
mert értük semmiféle felelősséget
nem vállalunk.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Azokat az ajánlatokat és leveleket,
melyeket az apróhirdetés megjelenésé-
től számított négy hét alatt címzett-
jük el nem visz, a kiadóhivatal meg-
semmisíti.

A NAP - A HIR apró-
hirdetési levelezőlapjai
kaphatók: Budapesten és
a vidéken minden hirlap-
elárusítónál.
**ÉRVÉNYES 10 SZÓIG.
ÁRA 20 FILLÉR.**

Olcson levelezhet
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Házasodhat
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Állást kaphat
mindenk, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Betöltendő állást
hirdethet a legsikeresebben
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja után.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap: A HIR
apróhirdetési lev. lapja után hirdet
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Butor
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Adás-vétel
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Lakás
egelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Pénzkölcsön
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Gyümölcs
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Üzlet
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Ingtatlan
legelősebb közvetítője
A Nap: A HIR
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözsdeben.

Levelezés
Csinos Cica
ismeretséget küne képes lap
fejében. Jellege: „Gyönygyke”
Rökk Szilárd-utca 9. Kiadóba
Budapest 14976

Ki ismertette
meg fiatal és szép urinót oly
gazdag és áldozatkész urral, ki
megővni őt az uszorások kar-
maitól. Választ „Senkisésem bánja
meg” jellegre: Schwarz József
hirdetőjébe, Andrassy-ut 7. 9146

Betöltendő állások
Bonne
magyar és né két gyermek-
hez kerestetik. Cim: Damjanich-
utca 44. földessint 2. I. udvar.

Kovács
nős, uradalomban felvétetik. Bő-
vebbet Krakauer, Nagymező-u 25.

Pályázatok.
Valamennyi betöltendő állás-
ról megjelent és ingyen küld-
detik a mutatószám az Ors-
zágos Pályázati Közlönyben.
Budapest, Nap-utca 13.

Ellenőri,
raktárnoki, felvigyázói és
pénztárnoki állás betöltendő.
Föltételek olvashatók az Ors-
zágos Pályázati Közlönyben.
Mutatószám ingyen. Bu-
dapest, Nap-utca 13.

Bizalmi
állásokra kerestettek pénz-
tárnok, raktárnok, ellenőr és
felvigyázó. Föltételek olvas-
hatók az Országos Pályázati
Közlönyben. Mutatószám
ingyen. Budapest, Nap-utca
13. szám.

Kereskedelmi-
iskolát végzett, a könyvelés-
ben jártas gyakornok azon-
nali belépésre kerestetik. Ma-
gyar és német nyelven írott
ajánlatok ügyes jellege alatt a
kiadóhivatalba küldendők.
17321

Állást keresők
A t. c. gazdaközönség
és iparvállalkozók figye-
lmebe ajánlom 1884 óta fenn-
álló gazdasági és iparszo-
melyezteteket elhelyező irodá-
mat. Gazdatisztek, gépészek,
kovácsok, molnárak, szesz-
főzők, kertészek, kezesek
és felelősséggel, főnököknek
díjmentesen elhelyeztetnek.
Krakauer Armin, VI., Nagy-
mező-utca 25. szám. Telefon
84-76. 10.003

Oktatás
Angol,
francia, német zongora-tanítás
3 frt. Váci-u. 14., II. I. Be-
járati Korona-utca. 11406

Parlament
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Díjjalan gépirás-oktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémián rendez-
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület hi-
vatalos tanfolyama. Alapít-
otta Markovics Iván 1863.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola, ezeltől
Gyár-utca 4. (most kizárólag
Liszt Ferenc-ter 10.)
Címre
figyéljünk! A szakiskola
irányítását a más előző
névű tanfolyamoktól függet-
len.) Telefon 64-28. Nyitva
szept. 1-től július 1-ig.

Kolozsvári
jogtudományi és államtudo-
mányi szigorlatokra, állam-
vizsgákra és alapvizsgákra
igen lelkiismeretes és leg-
alaposabban, igen rövid idő-
alatt és olcsón csak mi ké-
szítünk elő kipróbált módszer-
rünkkel. A vizsgálatok siker-
ét biztosítja 6 év óta fenn-
álló intézetünk, amely min-
dig kiváló eredményeket pro-
dukált. Az előkészítést a té-
ren elsőként elismert, szak-
avatott egyéniségek végzik.
Részletes felvilágosítást ad
Dr. Erős Vilmos jogi zomni-
náriuma, Kolozsvár, Magyar-
utca 2. Telefon. 30503

Cimbalom-tanítónő
tanít kintű módszer szerint
kottából vagy cigányosan,
méréskel áron, úgy saját la-
kásán, mint házon kívül. Há-
rom hónap alatt biztos ered-
mény. VII., Ovoda-utca 10.,
III. em. 52. 668

Stenografia.
Ingynesen magyar, német
gyorsírói és gépirás-tanfolyam
kezddnek december
havában a fővá-
ros legnagyobb és leg-
kedveltebb szakiskolájá-
ban, a „Stenografia” orsz.
Gabelsberger gyorsíró- és
gépiróiskolában. Keres-
kedelmi szaktantárgyak,
szakszorosított kurzusok.
Jelentkezés egész nap.
VI., Váci-körút 33.

Butor
A legkedvesebb
és célszerű karácsonyi ajándék
a világhírű Schöberl-ágy, mely
nappal egy kis elegáns pamlag,
éjjel pedig egy nagy kész rugó-
matracos ágyra átalakítható, 28
év óta sok ezer van használatban,
mert a jó fekvés a tüdő szabad
légzését előmozdítja. A Schöberl-
ágy ára kivétel szerint 26-36 frt
és feljebb. Budapest, Haris-bazár,
Schöberl Róbert. 20/12

Háló és ebédlő
garnitúrák, csillárok, irodá-
gyak, szőnyegdívanyók, irodá-
i berendezések, pénzszek-
rények, olcsón eladó. Be-
raktározási Vállalat Budape-
st, Gerleczki-utca 2. Föld-
11 szám.

Ujrendszert
BUTORHITEL.
Butorok csakis a legjobb
kivitelben kaphatók készpénzért
v. banknál törlesztendő részletre
BALÁZS és TÁRSA Butorraktárban
Budapest VI., Révay-utca 3. szám.
Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak maradandó, mi-
által a butort mindenkinek kész-
pénz-árban számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részlegyes
sem egyéb költségek nem terhelt.

30/0 megtakarítás
régi butorralon-ban
Bpest, Ferenciek-tere 3. sz.
földemlék.

Vétel és eladás: polgári, ura-
sági lakberendezések, uris-
szobák, palisander- és ma-
hagoni butorok, keleti szőnye-
gek, csillárok stb. Telefon 82-13.

Butorok
háló-, ebédlő-, szalonberendezések,
továbbá uriszoba, irodaberendezé-
sek, réz- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök, borpam-
túrák eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e
(Kazinczy-utca sarok.)

Adás-vétel
Biliárd-asztal,
nagyon olcsón eladó. Főher-
ceg Sándor-utca 30/A., föld-
szint 5.

Varrógép
a legelősebb karácsonyi aján-
dék, ami minden háznál nélkül-
özhetetlen. Singer varrógép uj-
donatú 25 forint, karikahajós
varrógép újonduj 40 forint,
centrálhúzó karikahajós varrógép
1000-as újonduj, remek
kivitelben 55 forint. Krausz
Henrik varrógép gyári raktárá-
ban Budapest, Semmelweis-utca
13. az udvarban. 17709

VADÁSZFEGYVER,
két esővíz hibátlan Lan-
kaster 16 frt. Finom Ham-
merles 45 frt. Drilling
75 frt. Ugyanitt egy Görz
fényképezőgép igen olcsón

EGYETEM-TÉR 5.
RADÓ-nál.
Ös-Budavára
elosztása alkalmából már csak
rövid ideig a Svetkező tárgyak
kerülnék eladásra: 100 darab
villamos ívplán, továbbá egy
Peugeot gyártmányu automobil.
1 drb villamomotor, váltakozó
áram, gyári szám 3410, Ganz és
Társaság 6 polus, 820 fordulát
száma, 100 váltós, 20 lóerős, 1
drb gézmotor dupla cilindrel,
30 lóerős, gyári szám 206, Ganz
és Társaság 1894-ben gyártot-
ták. Egy drb vizkázán 10 légkör
nyomású biztonsági szeleppel,
feszmerővel és vizzállású üveg-
gép felszerelve, kazánnak átmé-
rője 80 centiméter, hossza két
méter. Két darab Emke-féle for-
gósivatyu Lorenc Viktor-féle
gyártmányú, szivó magassága 9
méter, nyomó magassága 50 mé-
ter. Egy drb transzmisszió 4
esapágyval, 6 drb szjakkal,
gal, jókarban levő szjakkal
stb. minden a legjobb állapot-
ban olcsón eladó.

Értekezni lehet reggel 8
8 órától d. u. 5 óráig **Ös-**
Budavára területén a tu-
lajdonossal.

Egy nagy
kávémérés azonnal eladó: Köz-
temető-ut 12. 474

Alkalmi birtokvétel.
375 kat. hold urbirtok tel-
jes felszereléssel, 200 hold-
nyi öszi vetéssel, nagyon
kedvező fizetési feltételek
mellett örök áron eladó. A
birtoknak 230 ezer korona
az ára. Az eladó csak oly-
komoly vevőknek ad fel-
világosítást, akik 50-60
ezer korona készpénzzel
rendelkeznek. Cima kiadó-
hivatalban. Ügynökök ki-
zárva. 702

Házi nyúlhus
élő súlyt 1 kgr. 1 koronáért
szállít Nemeskay Gusztáv,
Szenic. 19233

Zálogcédulakat
brillánsokat, ékszerket ar-
anyat, ezüstöt, platintát,
legmagasabb áron veszek.
Brillánsokért többet fizetek
mint amonyert unonnan
vették, Soniller Lázár Sip-
utca 8. 17695

Veres áfonya befőtt
Brata-féle, 5 kilós postakosár-
úveg 6 kor. Felkai Konzerv-
gyár, Felka, Szepes-
megye.

Kávéházi berendezés
Forditóbiliárd, karambol,
kégli, márványasztal, Thonet-
szék, borpult, kertészékek,
utcai rács, luszter, evőeszkö-
zök, kinaezüst-áru, faasztal
eladó. Braun, Sip-utca 14. 30059

Csillárok
mindenféle világításra, saját
gyártmány. Leszállított árak
Szabó és Horváth, Gróf
Zichy Jenő- (Uj) utca 30. 15901

Fenyőborovicska.
(Juniperus), Barta-féle, 3 liter
7 kor. 50 fl., 4 liter 9 korona
berm. Felkai Konzerv-
gyár, Felka, Szepes-
megye. 9711

Csemegemézet
5 kilogrammos, csinos posta-
dobozokban, bárhova bér-
mentve szállít utánvétellel 7
koronáért az Első magyar
mégkivitteli vállalat, Balaton-
főkapjár. 80342

Zálogcédulakat,
brillánsokat, aranyat,
ezüstöt, gyöngyöket és
ékszerket legmagasabb
áron veszek. Brillánsok-
ért többet fizetek, mint
a műbenyónnan keresték.
Singer Jakab ékszerke-
reskedő Budapest, Király-
utca 91. szám. Izabella-
utca sarkán.

Kávéház és vendéglő-
berendezések, kina- és al-
pakka-ezüst tárgyak, karam-
bol- és fordítható biliárdok,
márványasztalok, székek, 4
és 6 ajtó sör-jégszekrények,
borpultok stb. olcsón eladó.
Mondorer J., István-ter és
Nagydiófa-utca sarok. 29602

Lakás
Klubnak,
pénztézetnek, irodának, elő-
kelő vállalatnak stb. kiválóan
alkalmas, díszos helyiség,
mely áll egy előszobából, egy
nagy tereméből, két kisebb
teremből s mellékhelyiségek-
ből, gáz- és villanyvilágítás-
sal, orkénylyel, majus cse-
jére, esetleg azonnal is ki-
adó. Rákóczi-ut 17. I. 1.

Külön bejárata
elegánsan berendezett szobák
azonnal olcsón kaphatók. Fő-
herceg Sándor-utca 30/A. Ma-
gyar Otthon elsórangú pen-
zió. Szigoruan családi otthon.

Pénz
Személyhitel
magánpénz, kezes nélkül is,
24 óra alatt megszerzek 1-2
-3 havi lejáratú. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedévi törlesztéssel, rész-
vényvásárlástól, nem szövet-
kezettől. Márton, Rottenbil-
ler-utca 12. I. 14 szám. Te-
lefonszám 84-66. Betáblázá-
sokat háza, földre, telekre,
II., III. helyre is két nap
alatt ellentétek olcsó ka-
matra. 10.005

Fizetésektelen,
fizetési zavarokban és esőbe-
jutott kereskedők forduljanak
bizalommal szakértőhöz. Krausz
Henrikhez, Budapest, IV. ker.,
Semmelweis-u. 13. sz. földsz.
3. ajtó. 17195

Különféle

Kereset
bárkinék, otthon gyorskötő gépen.
Árjegyzék. Keller Gyula és Társa
Zólyom. 453

Emléknék,
ajándéknak kiválóan alkal-
mas egy életnagyságu, na-
gyított fénykép, bármely
fénykép után művésziesen
készítik. A hű másolatért
felelősséget vállalok. A kép
68 cm. magas, 58 cm. széles.
Darabja 3 forint. Színes olaj-
ban 6 forint. Vidéki megren-
delést pontosan eszközölközök.
Budapest, VI., Próféta-utca
5. szám. Grosz József.

Hölgyeknek
tanácsot adok, kényelmes la-
kásomon szülönket fogadok,
lelkismeretes ápolás, szigo-
rú titoktartás biztosítottik.
Szücsné okl. szülész-nő Lo-
vag-utca 15. fölépesső föld-
szint 1.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízá-
sokat, megfigyeléseket, nyomo-
zásokat elvállal, úgy magán,
min családi ügyekben: **Kossa**
Magyary Géza. Telefonszám
67-47. 24655

Kereset
bárkinék, otthon gyorskötő-
gépen. Árjegyzék. Keller
Gyula és Társa, Zólyom. 19140

Okleveles
szülész-nő, masszírozónő tanács-
esal szolgál. Bozókyné, VIII.,
Főherceg Sándor-utca 27. föld-
szint 2. 19216

Meghülésből
származó hurutos bajoknál
használgon Réthy-féle cukor-
kát. Ára gyógyszerárakban
60 fillér.

„MAGYAR
TEXTILIPAR”.
Folyóirat. 1000
A pamut, gyapju, len
kender, selyem- és juta
ipari és kereskedelmi
közölnye.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
Ujvidéken.
Megjelenik havonta 2-szer
Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Beraktározási
előlegző- és butorszállítás
vállalat.

A legdurvább kéz
is bársónysimává lesz
a Majthényi-féle
Lanolin-créme
használatá után. Egy tubus ára
50 fill. Egy tégely ára 1 kor.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca.
Rákóczi-(Kerespes)-ut sarok. Tele-
fonszám 79-95.

35 korona
egy divatos férfitöltény vagy
felöltő mérték után remek
szabásban, finom gyapju-
szövetekből.

FRIED ÁRMIN
szabómeisternél Budapest,
Váci-körút 39/H. Vidékre
minták barmentve. Három
öltény rendelésnél éves vasuti
jeggyel ellátott szabászon
költséggel odantazik.

30 korona
finom szövettől divatos
férfitöltény v. telikabátot
mérték után remek szá-
bás és finom kivitelben
„Hazai Versenyszabóság”
Budapest, VII., Thököly-
(Csömör)-ut 3. szám
I. em. Vidékre mint-
ták barmentve.

Ösz haj
bajusz és szakál megfestésé-
hez legalkalmasabb hajfesté-
szer a MAJTHÉNYI-féle

Dió kivonat
(barna és fekete színben)
Nem olajos, nem piszkít!
Egyszerű festés ellenfédő.
1 kis üveg ára 1 korona 20 fill.
1 nagy „ 2 „ 40 „
Főraktár
MAJTHÉNYI BÉLA
droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

Száraz, törékeny
és molyos haj
legbiztosab gyógyszer a
„Moelle de Boeuf”
marhavéló china-pomádé.
Hajnövesztő hatása óamulatos.
Egy tégely ára K 1.20
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

Hajhullás és
korpaképződés ellen a legmeg-
bizhatóbb szer a Majthényi-féle
Tanno-chinin hajszesz
Nemeskák megakadályozza a haj
kihullását, de jelentékenyen
előmozdítja a haj növekedését is.
Egy üveg ára 1 kor. 20 fillér,
2 és 4 korona.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

A FIDIBUSZ

1905-1906. évi teljes év-
folyama diszkötésben tekin-
tettel arra, hogy az 1907.
évfolyama már 1908. jan.
1-én szintén diszkötésben
megjelenik, 1908. jan. 1-ig

3 korona
méréskelért árért kapható.
Megrendelhető a FIDIBUSZ
kiadóhivatalában Budapest
VIII., Rökk Szilárd-utca 9.,
továbbá minden könyv- és
papírkereskedésben, vala-
mint az összes hirlapelár-
sítóknál ugy Budapestben
mint vidéken.

Női óvszer.
Női orvosok által kipróbált,
nagyon megbízható és soha nem
mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.
Minta oktatással együtt K. 2.40.
Kapható minden gyógytárban
és droguáriában, vagy a Dres-
dener Bot. Laboratorium G. m.
b. H. széküldési irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.

30 korona
finom szövettől divatos
férfitöltény v. telikabátot
mérték után remek szá-
bás és finom kivitelben
„Hazai Versenyszabóság”
Budapest, VII., Thököly-
(Csömör)-ut 3. szám
I. em. Vidékre mint-
ták barmentve.

Ösz haj
bajusz és szakál megfestésé-
hez legalkalmasabb hajfesté-
szer a MAJTHÉNYI-féle

Dió kivonat
(barna és fekete színben)
Nem olajos, nem piszkít!
Egyszerű festés ellenfédő.
1 kis üveg ára 1 korona 20 fill.
1 nagy „ 2 „ 40 „
Főraktár
MAJTHÉNYI BÉLA
droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

Száraz, törékeny
és molyos haj
legbiztosab gyógyszer a
„Moelle de Boeuf”
marhavéló china-pomádé.
Hajnövesztő hatása óamulatos.
Egy tégely ára K 1.20
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.

Hajhullás és
korpaképződés ellen a legmeg-
bizhatóbb szer a Majthényi-féle
Tanno-chinin hajszesz
Nemeskák megakadályozza a haj
kihullását, de jelentékenyen
előmozdítja a haj növekedését is.
Egy üveg ára 1 kor. 20 fillér,
2 és 4 korona.
Főraktár:
MAJTHÉNYI BÉLA droguistánál
Budapest, IX., Várház-körút 15.